

ผลกระทบของการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตต่อการบริโภคภาคเอกชน

นายฐานิสร์ ฝากฟ้าดิน

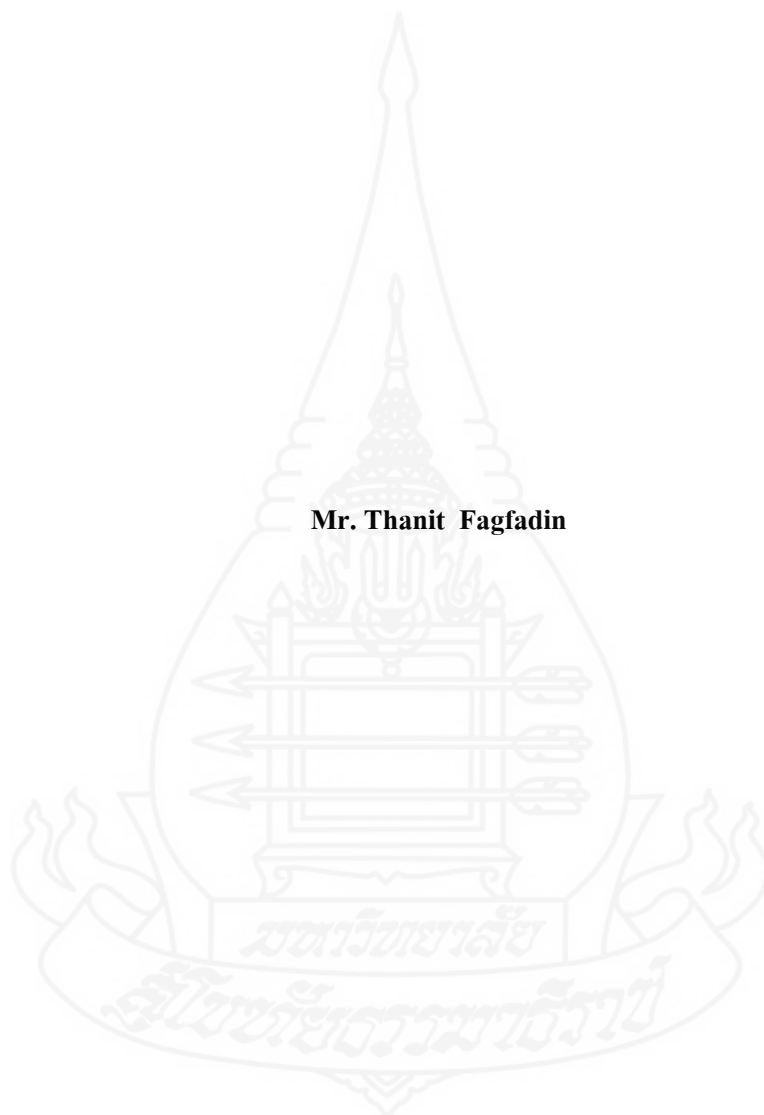


การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2553

The Impact of Credit Card Expenses on Private Consumption

Mr. Thanit Fagfadin



An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for

the Degree of Master of Economics

School of Economics

Sukhothai Thammathirat Open University

2010

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	ผลกระทบของการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต ต่อการบริโภคภาคเอกชน
ชื่อและนามสกุล	นายฐานิศร์ ฝากฟ้าดิน
แขนงวิชา	เศรษฐศาสตร์
สาขาวิชา	เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา ตั้งทางธรรม

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2554

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา ตั้งทางธรรม)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์รัฐวิษณุญ์ จิวสวัสดิ์)

(รองศาสตราจารย์สุนีย์ ศิลพิพัฒน์)

รักษาราชการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลกระทบของการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตต่อการบริโภคภาคเอกชน
ผู้ศึกษา นายฐานิศร์ ผากฟ้าดิน **รหัสนักศึกษา** 2506000658 **ปริญญา** เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา ตั้งทางธรรม **ปีการศึกษา** 2553

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตต่อการบริโภคภาคเอกชนในประเทศไทย วิธีดำเนินการวิจัย โดยใช้ข้อมูลทฤษฎีแบบอนุกรมเวลา รายไตรมาส ในช่วงปี พ.ศ. 2542-2553 รวม 48 ไตรมาส ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ รายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชน มูลค่าการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต รายได้ประชาชาติต่อคน ปริมาณเงิน อัตราเงินเฟ้อทั่วไป และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้ารายย่อยชั้นดี โดยศึกษาตัวแปรมูลค่าการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตและรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนเป็นตัวแปรหลัก การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อนโดยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดแบบธรรมดา

ผลการศึกษาพบว่ามูลค่าการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตส่งผลกระทบต่อรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนในทิศทางเดียวกันโดยมีค่าสัมประสิทธิ์ 140.587 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 สำหรับตัวแปรอื่น คือ ปริมาณเงินและอัตราเงินเฟ้อทั่วไปส่งผลกระทบต่อรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนในทิศทางเดียวกันโดยมีค่าสัมประสิทธิ์ 0.007 และ 2,825.782 ตามลำดับ ส่วนอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้ารายย่อยชั้นดีส่งผลกระทบต่อรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนในทิศทางตรงกันข้าม มีค่าสัมประสิทธิ์ -6,292.189 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยมีค่า Adjusted R^2 เท่ากับ 0.977

คำสำคัญ บัตรเครดิต สินเชื่อบัตรเครดิต การบริโภคภาคเอกชน รายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชน

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความกรุณาเป็นอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา ตั้งทางธรรม อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ชี้แนะแนวทาง ตลอดจนแก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ ในการศึกษาครั้งนี้ จนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณ ด้วยความเคารพอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์หลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์ ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แขนงต่างๆ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่ได้ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี ด้วยอภัยยศยไม่ตรีที่เป็นกันเอง

ขอขอบพระคุณ บิดา มารดา และครอบครัว ที่คอยเป็นกำลังใจและให้การสนับสนุน เป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาที่ได้ศึกษาในระดับปริญญาโท ทำให้ผู้ศึกษามีความมานะอดทนในการ เรียนจนสำเร็จสมความมุ่งหวัง

พร้อมกันนี้ ขอขอบคุณผู้แต่งและเรียบเรียง ตำรา เอกสาร และผลงานวิจัยต่างๆ ที่ผู้ ศึกษาได้อ้างอิงเป็นข้อมูลในการศึกษา ซึ่งเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง และขอขอบคุณเพื่อนๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้กันมาโดยตลอด

ท้ายสุดนี้ ความดีและคุณประโยชน์ต่างๆ อันเกิดจากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้ ศึกษาขอมอบเป็นกตเวทิตาแด่ผู้มีพระคุณทุกท่าน

ฐานิษฐ์ ฝากฟ้าดิน

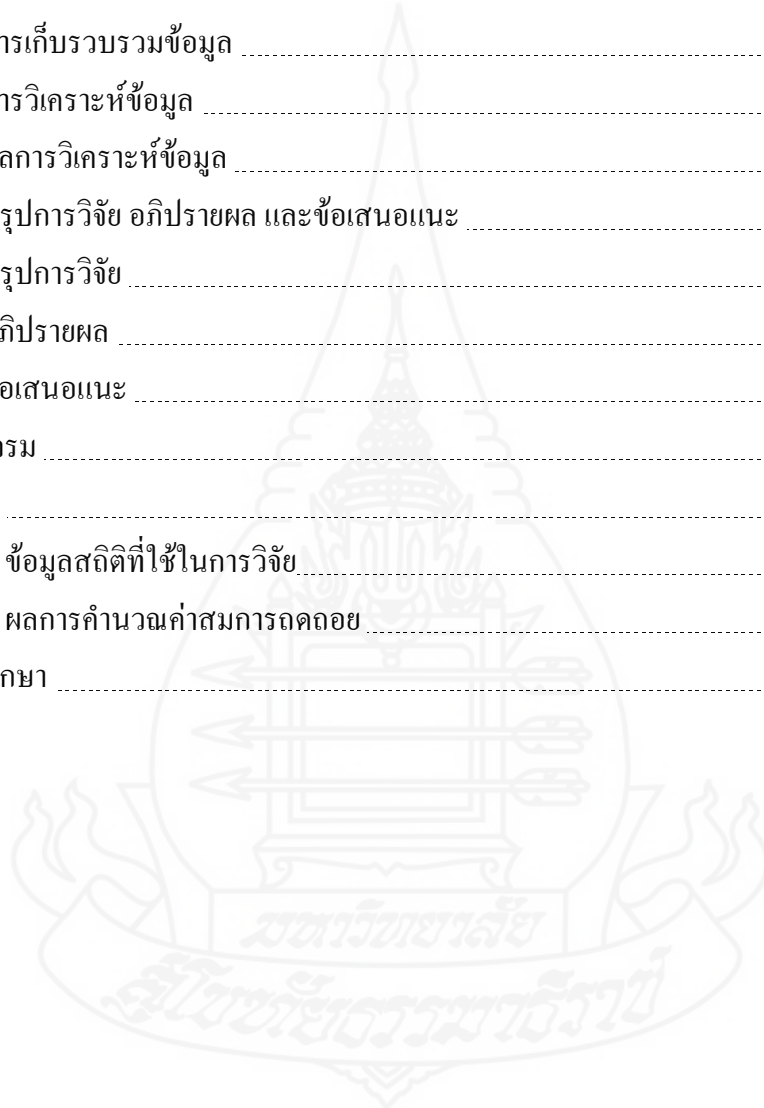
มีนาคม 2554

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
กรอบแนวคิดการวิจัย	5
สมมติฐานการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
ทฤษฎีการบริโภค	8
ทฤษฎีปริมาณเงิน	14
ทฤษฎีเงินเฟ้อ	16
ทฤษฎีอัตราดอกเบี้ย	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
บทที่ 3 ข้อมูลทั่วไปของธุรกิจบัตรเครดิต	26
ประวัติความเป็นมาของบัตรเครดิต	26
โครงสร้างธุรกิจบัตรเครดิตในประเทศไทย	28
ประเภทของบัตรเครดิต	31
ประโยชน์ของบัตรเครดิต	33
ข้อดีของการใช้บัตรเครดิต	35
ผลกระทบของการใช้บัตรเครดิต	36
ข้อมูลสถิติการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต	37

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 วิธีดำเนินการวิจัย	41
แบบจำลองที่ใช้ในการวิจัย.....	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล	42
การวิเคราะห์ข้อมูล	45
บทที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
บทที่ 6 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	54
สรุปการวิจัย	54
อภิปรายผล	56
ข้อเสนอแนะ	59
บรรณานุกรม	60
ภาคผนวก	65
ก ข้อมูลสถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	67
ข ผลการคำนวณค่าสมการถดถอย	70
ประวัติผู้ศึกษา	75



สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1 การบริโภคราคาเอกชน ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และสัดส่วน การบริโภคต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ปี พ.ศ. 2542-2553	1
ตารางที่ 1.2 จำนวนบัตรเครดิต ปริมาณการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตและยอดสินเชื่อค้าง ปี พ.ศ. 2542-2553	3
ตารางที่ 2.1 สรุปผลการศึกษาเกี่ยวกับบัตรเครดิต	21
ตารางที่ 2.2 สรุปผลการศึกษาเกี่ยวกับการบริโภคราคาเอกชน	24
ตารางที่ 3.1 ปริมาณบัตรเครดิตแยกตามประเภทสถาบันการเงิน ปี พ.ศ. 2548-2554	38
ตารางที่ 3.2 ปริมาณการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตและยอดสินเชื่อค้าง ปี พ.ศ. 2548-2554	39
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลสถิติที่ใช้ในการวิจัย ในช่วงปี พ.ศ. 2542-2553 ใช้ปี พ.ศ. 2531 เป็นปีฐาน ..	42
ตารางที่ 5.1 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงซ้อนของผลกระทบของการใช้จ่าย ผ่านบัตรเครดิตต่อการบริโภคราคาเอกชน	51
ตารางที่ ก. ข้อมูลสถิติที่ใช้ในการวิจัย ในช่วงปี พ.ศ. 2542-2553	67



สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.2 กรอบแนวคิดการวิจัย	5
ภาพที่ 2.1 เส้นการบริโภคระยะสั้นและเส้นการบริโภคระยะยาว	9



บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริโภคมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของอุปสงค์รวม ซึ่งการบริโภคของภาคเอกชนในประเทศ มีสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 50 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2542 มีการบริโภคของภาคเอกชน 1,542,775 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น 2,360,414 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 53.00 ในปี พ.ศ. 2553 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการบริโภคสินค้าและบริการต่างๆ นี้ จะส่งผลกระทบต่อระดับการลงทุนหรือความสามารถในการผลิตของระบบ ในขณะที่เดียวกันระดับการบริโภคก็ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยแวดล้อมทางเศรษฐกิจด้วย ดังตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ การบริโภคภาคเอกชน การบริโภคภาครัฐและสัดส่วนการบริโภคภาคเอกชนต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ปี พ.ศ. 2542-2553

ปี	ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (ล้านบาท)	การบริโภคภาคเอกชน (ล้านบาท)	การบริโภคภาครัฐ (ล้านบาท)	สัดส่วนการบริโภคภาคเอกชนต่อ GDP (ร้อยละ)
2542	2,871,980	1,542,775	271,029	53.72
2543	3,008,401	1,623,716	277,132	53.97
2544	3,073,601	1,690,644	284,026	55.01
2545	3,237,042	1,782,648	286,059	55.07
2546	3,468,166	1,898,464	293,092	54.74
2547	3,688,189	2,016,859	309,883	54.68
2548	3,858,019	2,109,339	344,922	54.67
2549	4,054,504	2,176,210	352,514	53.67
2550	4,259,026	2,214,421	386,897	51.99

ตารางที่ 1.1 (ต่อ)

ปี	ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (ล้านบาท)	การบริโภคภาคเอกชน (ล้านบาท)	การบริโภคภาครัฐ (ล้านบาท)	สัดส่วนการบริโภคภาคเอกชนต่อ GDP (ร้อยละ)
2551	4,364,833	2,278,617	399,314	52.20
2552 _p	4,263,139	2,252,698	429,063	52.84
2553 _{p1}	4,595,809	2,360,414	454,910	51.36

หมายเหตุ: ข้อมูล ณ ราคาปีฐาน 2531

p คือ ข้อมูลเบื้องต้นที่อ้างอิงตัวเลขรายปี (Preliminary based on annual figure)

p1 คือ ข้อมูลเบื้องต้นไม่ได้อ้างอิงตัวเลขรายปี (without annual figure)

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, มีนาคม 2554

ปัจจุบันการใช้จ่ายของผู้บริโภคทั่วโลกได้เปลี่ยนแปลงและพัฒนารูปแบบให้เกิดความสะดวกมากขึ้น โดยนอกจากจะใช้จ่ายเงินสดในการชำระค่าสินค้าและบริการแล้ว ยังสามารถชำระเงินในรูปแบบอื่นๆ อาทิ เช็ค ตั๋วแลกเงิน รวมถึงการใช้บัตรเครดิต ซึ่งในประเทศไทยบัตรเครดิตได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันมากขึ้น เนื่องจากการเติบโตทางเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีการแข่งขันทั้งในเรื่องเวลา สถานที่ และการดำเนินธุรกิจ บัตรเครดิตในฐานะที่เป็นเครื่องมืออำนวยความสะดวกทางการเงินและการดำเนินธุรกิจ จึงนิยมแพร่หลายและขยายตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง สถาบันการเงินต่างๆ จึงให้ความสนใจในธุรกิจด้านนี้ เนื่องจากเป็นธุรกิจที่สร้างรายได้ เช่น ค่าธรรมเนียมแรกเข้าและรายปี ค่าธรรมเนียมในการเบิกเงินสด และค่าธรรมเนียมในการผิคนัดชำระ เป็นต้น ทำให้การแข่งขันในธุรกิจนี้เป็นไปอย่างรุนแรง ธนาคารและบริษัทบัตรเครดิตต่างใช้กลยุทธ์เพื่อแย่งชิงฐานลูกค้า ไม่ว่าจะเป็นการยกเว้นค่าธรรมเนียมแรกเข้า การแจกของสมนาคุณ การเพิ่มส่วนลดและสิทธิพิเศษต่างๆ รวมถึงการใช้สื่อในการประชาสัมพันธ์เพื่อจูงใจผู้บริโภคในหันมาใช้บัตรเครดิตแทนเงินสดเพิ่มสูงขึ้น

จากสถิติของธนาคารแห่งประเทศไทยในปี พ.ศ. 2542-2553 พบว่า มีจำนวนบัตรเครดิตที่ออกโดยธนาคารพาณิชย์ไทย สาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศในประเทศไทย และบริษัทประกอบธุรกิจบัตรเครดิตที่ไม่ใช่สถาบันการเงินในปี พ.ศ. 2542 รวมทั้งสิ้น 1,629,301 บัตร เพิ่มขึ้นเป็น 14,187,815 บัตร หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 770.79 ในปี พ.ศ. 2553 ส่วนปริมาณการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต ในปี พ.ศ. 2542 มีมูลค่า 14,803.17 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น 119,577.45 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้น

ร้อยละ 707.78 ในปี พ.ศ. 2553 เช่นเดียวกับยอดสินเชื่อคงค้าง ก็มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้น เช่นเดียวกัน โดยในปี พ.ศ. 2542 มียอดสินเชื่อคงค้าง 33,644.87 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น 216,426.53 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 543.28 ในปี พ.ศ. 2553 ดังตารางที่ 1.2

ตารางที่ 1.2 จำนวนบัตรเครดิต ปริมาณการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตและยอดสินเชื่อคงค้าง ปี พ.ศ. 2542-2553

ปี	จำนวนบัตร (บัตร)	ปริมาณการใช้จ่ายผ่าน บัตรเครดิต (ล้านบาท)	ยอดสินเชื่อคงค้าง (ล้านบาท)
2542	1,629,301	14,803.17	33,644.87
2543	1,765,640	18,380.69	32,596.61
2544	2,567,961	23,579.08	41,018.46
2545	5,633,363	94,091.34	72,498.37
2546	6,734,901	118,170.01	94,346.11
2547	8,648,100	154,940.35	118,456.09
2548	10,010,203	64,358.08	144,211.05
2549	10,900,566	73,424.86	171,005.37
2550	12,003,369	79,759.68	179,275.56
2551	12,971,694	86,500.61	189,226.88
2552	13,489,402	101,590.39	196,598.97
2553	14,187,815	119,577.45	216,426.53

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย, มีนาคม 2554

อย่างไรก็ตามในช่วงปี พ.ศ. 2548-2551 ปริมาณการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตลดลง ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยลบต่างๆ อาทิ ภาวะเศรษฐกิจที่ยังคงชะลอตัว ความผันผวนทางการเมือง และการแข็งค่าของค่าเงินบาท ส่งผลกระทบต่อธุรกิจส่งออกที่มีความเกี่ยวเนื่องกับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ทำให้เกิดผลกระทบต่อภาวะการจ้างงาน ซึ่งปัจจัยด้านลบนี้ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของผู้บริโภค ผู้ประกอบการจึงชะลอการขยายฐานบัตรเครดิต โดยเพิ่มความระมัดระวังมากขึ้นในการพิจารณาอนุมัติบัตรเครดิตใหม่ และคุณสมบัติของผู้ที่สามารถสมัครสินเชื่อบัตรเครดิตที่มีจำนวนจำกัด นอกจากนี้ยังมีตัวแปรสำคัญที่มีผลต่อการดำเนินธุรกิจบัตร

เครดิต ได้แก่ การปรับขึ้นยอดการผ่อนชำระขั้นต่ำของผู้ถือบัตรเดิมจากที่ชำระขั้นต่ำร้อยละ 5 ของยอดค้างชำระทั้งหมด เป็นชำระขั้นต่ำร้อยละ 10 ของยอดค้างชำระทั้งหมด ที่มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2550 และการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยบัตรเครดิตจากร้อยละ 18 เป็นร้อยละ 20 (รวมค่าธรรมเนียมไม่เกินร้อยละ 20) ดังนั้น ผู้ประกอบการจึงเน้นการส่งเสริมปริมาณการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตมากขึ้น โดยการออกแคมเปญที่แตกต่างกันไปเพื่อเจาะกลุ่มลูกค้า (Segmentation Marketing) ต่างกลุ่มกันให้ชัดเจนมากขึ้น และตอบสนองพฤติกรรมการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตที่เปลี่ยนแปลงไปของลูกค้าในภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านการเงินที่อำนวยความสะดวกได้อย่างครบวงจร ส่งผลให้จำนวนบัตรเครดิตและปริมาณการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตเริ่มมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่เดียวกันการบริหารความเสี่ยงธุรกิจบัตรเครดิตก็จะเริ่มมีบทบาทมากขึ้น ในส่วนของการติดตามพฤติกรรมการณ์ค้ำชำระยอดค้ำบัตรเครดิต เพื่อป้องกันความเสี่ยงในเรื่องของคุณภาพของสินเชื่อในระบบ เนื่องจากปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ในระบบสินเชื่อบัตรเครดิตก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2551)

นอกจากนี้ ปริมาณการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตที่เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วนี้ ส่งผลต่อปริมาณเงินในระบบ โดยเฉพาะผู้ที่ใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตในรูปแบบการใช้จ่ายสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภค กล่าวคือ เมื่อผู้ถือบัตรใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตจะทำให้ผู้ถือบัตรสามารถรักษารูปแบบการใช้จ่ายของตนให้คงเดิมได้ในขณะที่ถือเงินสดน้อยลง เนื่องจากไม่จำเป็นต้องถือเงินสดเพื่อจ่ายใช้สอยในยามฉุกเฉิน (Precautionary Demand for Money) และสามารถลดการถือเงินสดเพื่อการจับจ่ายใช้สอย (Transaction Demand for Money) จึงส่งผลต่อปริมาณการถือเงินสดและอาจลดปริมาณการใช้เช็คในระบบเศรษฐกิจ ทำให้ปริมาณเงินในบัญชีกระแสรายวันลดลงด้วย

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษา “ผลกระทบของการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตที่มีต่อการบริโภคภาคเอกชน” เนื่องจากการบริโภคเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของรายได้ประชาชาติซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและการลงทุนของประเทศให้เกิดการขยายตัว แต่ในขณะที่เดียวกันการใช้จ่ายของประชาชนที่เพิ่มขึ้น ส่งผลกระทบต่อการออมลดลง และหากมีการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตที่มากเกินไปจะทำให้ภาระหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เพิ่มสูงขึ้น รวมถึงผลกระทบต่อปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจ ซึ่งอาจส่งผลให้เศรษฐกิจอาจเกิดการชะลอตัว โดยผลการศึกษานี้ได้รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ รวมถึงมาตรการทางการเงินเพื่อการป้องกันการเกิดวิกฤติเศรษฐกิจและปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ในระบบสินเชื่อบัตรเครดิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาถึงผลกระทบของการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตที่มีต่อการบริโภคภาคเอกชนในประเทศไทย

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษานี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้



ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้สามารถใช้เป็นแนวทางในการตั้งข้อสมมติฐานของการศึกษาผลกระทบของการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตที่มีต่อการบริโภคภาคเอกชน ดังนี้

4.1 มูลค่าการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตมีความสัมพันธ์กับรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนในทิศทางเดียวกัน ตามทฤษฎีการบริโภคที่สัมพันธ์กับรายได้ถาวร โดยฟริดแมนให้คำอธิบายทฤษฎีว่าการบริโภคในปัจจุบันขึ้นอยู่กับรายได้ปัจจุบันและรายได้ที่คาดหมายไว้ก่อนว่า

จะได้รับในอนาคต ซึ่งการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตเป็นการนำเงินในอนาคตมาใช้ล่วงหน้า จึงส่งผลให้การใช้จ่ายอุปโภคบริโภคของภาคเอกชนเพิ่มขึ้น

4.2 รายได้ประชาชาติต่อคนมีความสัมพันธ์กับรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนในทิศทางเดียวกัน ตามทฤษฎีการบริโภค โดยเคนส์ให้คำอธิบายทฤษฎีว่ารายได้เป็นตัวกำหนดอำนาจการจับจ่ายใช้สอยเพื่ออุปโภคบริโภคของผู้บริโภค กล่าวคือ ถ้าผู้บริโภคมีรายได้เพิ่มมากขึ้น ก็จะมีกำลังจับจ่ายใช้สอยมากขึ้น จึงส่งผลให้การใช้จ่ายอุปโภคบริโภคของภาคเอกชนเพิ่มขึ้น

4.3 ปริมาณเงิน (M2a) มีความสัมพันธ์กับรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนในทิศทางเดียวกัน ตามทฤษฎีปริมาณเงิน โดยฟิชเชอร์ให้คำอธิบายทฤษฎีว่า เงินเป็นรูปของสื่อกลางการแลกเปลี่ยน กล่าวคือ มูลค่าการซื้อเท่ากับมูลค่าการขาย และความต้องการถือเงินจะเกิดขึ้น เมื่อบุคคลนั้นต้องการค้าขายกับบุคคลอื่น ดังนั้น หากปริมาณเงินซึ่งเป็นเงินที่หมุนเวียนอยู่ในมือมีมากขึ้น จะส่งผลให้การใช้จ่ายอุปโภคบริโภคของภาคเอกชนเพิ่มขึ้น

4.4 อัตราเงินเฟ้อ มีความสัมพันธ์กับรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนในทิศทางเดียวกัน ตามทฤษฎีอัตราเงินเฟ้อ ซึ่งเงินเฟ้อเป็นภาวะที่มีการสูงขึ้นของราคาทั่วไปในอัตราสูงอย่างต่อเนื่อง จึงส่งผลให้การใช้จ่ายอุปโภคบริโภคของภาคเอกชนเพิ่มขึ้น

4.5 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ถูกค้ำรายย่อยขึ้นดี มีความสัมพันธ์กับรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนในทิศทางตรงกันข้าม ตามทฤษฎีอัตราดอกเบี้ย อัตราดอกเบี้ยเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการออม การใช้จ่ายของครัวเรือนและหน่วยธุรกิจ กล่าวคือ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่สูงขึ้น จะทำให้ราคาของสินค้าโดยเฉพาะสินค้าที่มีมูลค่าและที่ซื้อโดยการผ่อนชำระสูงขึ้น ส่งผลให้การใช้จ่ายอุปโภคบริโภคของครัวเรือนลดลง

5. ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษานี้ เป็นการศึกษาถึงผลกระทบของการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตที่มีต่อการบริโภคภาคเอกชนในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) แบบอนุกรมเวลา (Time Series Data) รายไตรมาส ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2542 ถึงไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2553

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 บัตรเครดิต หรือบัตรสินเชื่อ (Credit Card) หมายถึง บริการที่สถาบันทางการเงินต่างๆ ออกให้แก่ลูกค้า เพื่อใช้ชำระค่าสินค้า ค่าบริการ หรือค่าอื่นใดแทนการชำระด้วยเงินสด หรือ

เพื่อใช้เบิกถอนเงินสดล่วงหน้า ตามจำนวนวงเงินที่สมัครหรือขึ้นอยู่กับจำนวนเงินในบัญชี โดยลูกค้าต้องชำระค่าธรรมเนียม ค่าบริการ ค่าดอกเบี้ยหรือค่าอื่นใด แต่ไม่รวมถึงบัตรที่ได้มีการชำระค่าสินค้า ค่าบริการ หรือค่าอื่นใดไว้ล่วงหน้าแล้ว (พ.ร.บ.การประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต, 2545)

6.2 รายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชน (Private Consumption Expenditure) หมายถึง รายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคขั้นสุดท้ายของครัวเรือน ซึ่งครอบคลุมถึงสินค้าและบริการที่ครัวเรือนได้มาโดยการใช้จ่ายจากรายได้ จากการผลิตเพื่อบริโภคเอง จากการแลกเปลี่ยนระหว่างกัน และที่ได้รับเป็นค่าตอบแทนแรงงานที่มีใช้ตัวเงิน

6.3 มูลค่าการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต (Credit Cards Expenditure) หมายถึง ปริมาณเงินที่ใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตของธนาคารพาณิชย์ไทย สาขานานาชาติพาณิชย์ต่างประเทศในประเทศไทย และบริษัทประกอบธุรกิจบัตรเครดิตที่มีใช้สถาบันการเงิน

6.4 ปริมาณเงิน หรือปริมาณเงินตามความหมายกว้างขึ้น (Broad Money : M2a) หมายถึง ปริมาณเงินที่หมุนเวียน ประกอบด้วย ธนบัตรและเหรียญกษาปณ์ในมือประชาชน เงินฝากเพื่อเรียก เงินฝากประจำและออมทรัพย์ที่ระบบธนาคารพาณิชย์ รวมถึงตั๋วสัญญาใช้เงินหรืออิกนัยหนึ่งคือ เงินที่บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์รับฝากจากประชาชน

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ทำให้ทราบถึงผลกระทบของการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต รวมถึงตัวแปรทางเศรษฐกิจอื่นๆ ได้แก่ รายได้ประชาชาติต่อคน ปริมาณเงิน (M2a) อัตราเงินเฟ้อ และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้ารายย่อยชั้นดี ที่มีต่อรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนในประเทศไทย

7.2 ผลการศึกษาที่ได้รับรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศให้บรรลุตามเป้าหมายทางเศรษฐกิจที่ได้กำหนดไว้ รวมถึงมาตรการทางการเงินเพื่อป้องกันการเกิดวิกฤติเศรษฐกิจและปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) อันเกิดจากการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตต่อการบริโภคภาคเอกชน ผู้ศึกษาได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ทฤษฎีการบริโภค
2. ทฤษฎีปริมาณเงิน
3. ทฤษฎีเงินเฟ้อ
4. ทฤษฎีอัตราดอกเบี้ย
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

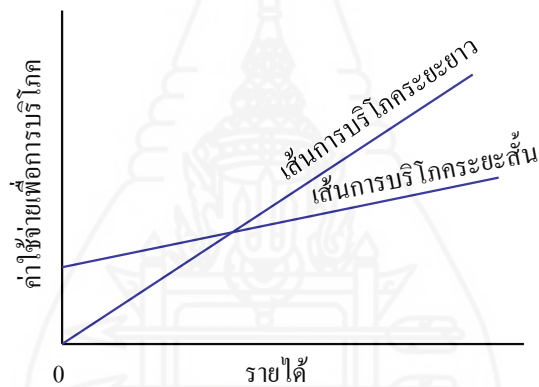
1. ทฤษฎีการบริโภค

การบริโภค หมายถึง รายจ่ายของครัวเรือนในการซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคต่างๆ ในรอบปี การบริโภคของครัวเรือนแบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ คือ การบริโภคสินค้าที่มีอายุการใช้งานนานหรือสินค้านำทน สินค้าที่มีอายุการใช้งานไม่นาน และบริการ โดยมีเงินเป็นสื่อกลางในการใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้า ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นนี้ เรียกว่า ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภค (Consumption Expenditure) (รัตนา สายคณิต, 2543: 217-218)

นักเศรษฐศาสตร์ได้พยายามอธิบายพฤติกรรมการบริโภคสินค้าและบริการของผู้บริโภค โดยอธิบายว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์ในการบริโภคสินค้าและบริการ คือ ระดับราคาและรายได้ ซึ่งคนส่วนใหญ่จะจำกัดการใช้จ่ายไว้เท่ากับรายได้ที่มีอยู่ นอกจากนี้มีความจำเป็นจริงๆ ที่ต้องมีการกู้หนี้ยืมสิน นั่นคือคนส่วนใหญ่จะมีพฤติกรรมการใช้เงินเพื่อการบริโภคอย่างมีเหตุมีผลและไม่ใช้จ่ายเกินตัว แต่ก็มีบางคนที่บางครั้งมีการใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย รายจ่ายเพื่อการซื้อสินค้าและบริการในช่วงเวลาหนึ่งๆ เป็นตัววัดค่าของระดับการบริโภคที่สำคัญ ทั้งนี้ในเชิงมหภาครายจ่ายนี้ถือเป็นรายจ่ายขนาดใหญ่ที่สุดในบรรดารายจ่ายอื่นที่รวมกันเป็นรายจ่ายรวมทั้งประเทศ (Aggregate Expenditure) ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงจึงมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจอย่างมาก และเป็นสิ่งสำคัญที่นักเศรษฐศาสตร์ไม่อาจมองข้ามได้

ผู้บริโภคใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภคจากรายได้ที่ตนได้รับ ไม่ว่าจะเป็นรายวันหรือรายเดือน รายได้ส่วนนี้เมื่อหักภาษีรายได้ส่วนบุคคลที่คาดว่าจะต้องจ่ายให้แก่รัฐบาล เรียกว่า รายได้หลังหักภาษี (Disposable Income) ซึ่งผู้บริโภคสามารถนำมาใช้จ่ายใช้สอยเพื่อให้ตนเอง และสมาชิกในครอบครัวได้รับความพอใจสูงสุด (ประพันธ์ เสวตนันท์, 2545: 88)

ทฤษฎีฟังก์ชันการบริโภคตามแนวคิดของเคนส์ (Keynes) รายได้ที่เสียภาษีเงินได้ส่วนบุคคลแล้ว คือ รายได้หลังหักภาษี เป็นตัวกำหนดอำนาจการใช้จ่ายใช้สอยเพื่ออุปโภคบริโภคของผู้บริโภคที่สำคัญที่สุด หมายความว่าถ้าผู้บริโภคมีรายได้มากขึ้น ก็มีกำลังใช้จ่ายใช้สอยมากขึ้น และการใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภค ก็ทำให้เกิดรายได้แก่ผู้รับเป็นลูกโซ่ต่อไป ดังนั้น ตามหลักเศรษฐศาสตร์ที่ใช้ระบบราคาเป็นตัวจัดสรรทรัพยากรดังกล่าวนี้ ถ้ามีการใช้จ่ายมากขึ้นยังเป็นประโยชน์แก่เศรษฐกิจมาก (ประพันธ์ เสวตนันท์, 2545: 88)



ภาพที่ 2.1 เส้นการบริโภคระยะสั้นและเส้นการบริโภคระยะยาว

การศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภคของนักเศรษฐศาสตร์นั้น เดิมคือศึกษาเฉพาะพฤติกรรมการบริโภคในระยะสั้น ต่อมาเมื่อมีการขยายการศึกษาให้มีข้อมูลที่ยาวนานขึ้น ก็พบว่าพฤติกรรมการบริโภคดังกล่าวเปลี่ยนแปลงไป จึงได้ข้อสรุปซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า พฤติกรรมการบริโภคในระยะสั้นและระยะยาวนั้นต่างกัน จากภาพที่ 2.1 การบริโภคในระยะยาวจะมีความโน้มเอียงเฉลี่ยในการบริโภคค่อนข้างมีเสถียรภาพ เส้นการบริโภคซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในระยะยาวจึงควรเป็นเส้นที่ลากออกจากจุดกำเนิด ในขณะที่พฤติกรรมการบริโภคในระยะสั้นจะมีความโน้มเอียงเฉลี่ยในการบริโภคลดลงเมื่อระดับของรายได้เพิ่มขึ้น โดยความโน้มเอียงในการบริโภคดังกล่าวจะสูงกว่าความโน้มเอียง

หน่วยสุดท้ายในการบริโภค เส้นบริโภคระยะสั้นจึงควรเป็นเส้นที่ลากตัดผ่านแกนค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภค

ค่าความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการบริโภค (Marginal Propensity to Consume: MPC) เป็นค่าที่แสดงให้เห็นว่าเมื่อระดับรายได้ประชาชาติเปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย การบริโภคจะเปลี่ยนแปลงไปเท่าไร ผลของการเปลี่ยนแปลงระดับรายได้ประชาชาติที่กระทบต่อพฤติกรรมการบริโภคว่ามีมากน้อยเพียงใด ดังสูตร

$$MPC = \frac{\Delta C}{\Delta Y}$$

ตามทฤษฎีการบริโภคของเคนส์ การเปลี่ยนแปลงของระดับรายได้ประชาชาติจะมีผลทำให้การบริโภคเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน แต่ขนาดของการเปลี่ยนแปลงของการบริโภคจะต้องน้อยกว่าขนาดของการเปลี่ยนแปลงของระดับรายได้ประชาชาติเสมอ ทำให้ MPC มีค่าน้อยกว่า 1 เสมอ

โดยเคนส์ได้เสนอทฤษฎีการบริโภคที่สัมพันธ์กับรายได้สัมบูรณ์ (Absolute Income Theory of Consumption) ซึ่งเชื่อว่าในระบบเศรษฐกิจที่ผู้บริโภคมีเสรีภาพในการเลือกบริโภคสินค้าและบริการ ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคที่ตั้งใจไว้ของครัวเรือนในงวดเวลาหนึ่งจะถูกกำหนดโดยระดับรายได้สัมบูรณ์ในงวดเวลานั้น โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้รายได้ดังกล่าวควรเป็นรายได้ประชาชาติที่สุทธิหลังหักภาษีแล้ว (เป็นรายได้ที่สามารถนำไปใช้จ่ายใช้สอยได้จริง) (Eaker & Yawitz, 1984: 44-48)

ต่อมาคุทซเน็ตส์ (Kutznets) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง C และ Y ของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยใช้ช่วงเวลาของข้อมูลในการศึกษาที่ยาวนานขึ้น พบว่า ในระยะยาวความสัมพันธ์ระหว่าง C และ Y เป็นความสัมพันธ์ที่ได้สัดส่วนกัน (Proportional Relationship) โดยค่า APC มีแนวโน้มที่จะคงที่ และเท่ากับ MPC อย่างไรก็ตามผลการศึกษาของคุทซเน็ตส์ สอดคล้องกับทฤษฎีตามแนวคิดของเคนส์ โดยเห็นว่าเส้นการบริโภคของเคนส์ เป็นเส้นการบริโภคระยะสั้น ในขณะที่การศึกษาของคุทซเน็ตส์ เป็นเส้นการบริโภคระยะยาวที่ลากออกจากจุดกำเนิด ซึ่งในระยะยาวนั้นเส้นการบริโภคระยะสั้นจะเคลื่อนตัวสูงขึ้นไปจากตำแหน่งเดิมทั้งเส้น (Shift) ทั้งนี้ อาจเนื่องจากสาเหตุอื่นๆ เช่น การขยายตัวของชุมชนเมือง การพัฒนาทางการผลิตและการตลาดของสินค้าใหม่ๆ การเพิ่มขึ้นของจำนวนและอายุของประชากร การเจริญทางเศรษฐกิจของประเทศที่สูงขึ้น เป็นต้น การเคลื่อนสูงขึ้นของเส้นการบริโภคระยะสั้นนี้เองที่ทำให้ค่า APC ไม่ลดลง แม้ว่า

ระดับรายได้จะสูงขึ้น ในขณะที่เดียวกันความสัมพันธ์ระหว่าง C และ Y ตามเส้นการบริโภคระยะยาว จะทำให้ค่า APC เท่ากับ MPC (บุญคง หันจางสิทธิ์, 2544: 339-341)

นอกจากนี้ ฟรีดแมน (Friedman, 1957) ได้เสนอทฤษฎีการบริโภคที่สัมพันธ์กับรายได้ถาวร (Permanent Income Theory of Consumption) ซึ่งมีสมมติฐาน คือ ผู้บริโภควางแผนการใช้จ่าย โดยไม่ได้อยู่บนรากฐานของรายได้ที่ได้รับระหว่างระยะเวลาในปัจจุบัน แต่ค่อนข้างจะอยู่บนรากฐานของรายได้ที่คาดหวังระยะยาวหรือตลอดชีวิต กล่าวคือ การบริโภคในปัจจุบันขึ้นอยู่กับรายได้ปัจจุบันและรายได้ที่คาดหวังไว้ก่อนว่าจะได้รับในอนาคต (ชลัยพร อมรวัฒนา, 2538: 171-172) โดยมีข้อสมมติฐานที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. รายได้ที่เป็นจริงของแต่ละบุคคลและการบริโภคในระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง อาจจะแบ่งออกเป็น ส่วนประกอบถาวร (Permanent Component) และส่วนประกอบที่คงอยู่ได้เพียงระยะสั้น (Transitory Component) โดยการบริโภคถาวร คือ การบริโภคที่ถูกกำหนดโดยรายได้ถาวร ส่วนการบริโภคที่คงอยู่ได้เพียงระยะสั้น อาจจะถูกแปลเป็นการบริโภคที่ไม่ได้คาดหวังไว้ก่อน เช่น ค่ารักษาพยาบาลที่ไม่ได้คาดคิด เป็นต้น

2. การบริโภคถาวรเป็นสัดส่วนคงที่ของรายได้ถาวร โดยขึ้นอยู่กับอัตราดอกเบี้ยรสนิยมของครัวเรือน และตัวแปรอื่นๆ

3. ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ถาวรกับรายได้ที่คงอยู่ได้เพียงระยะสั้น ระหว่างการบริโภคถาวรกับการบริโภคที่คงอยู่ได้เพียงระยะสั้น และระหว่างการบริโภคที่คงอยู่ได้เพียงระยะสั้นกับรายได้ที่คงอยู่ได้เพียงระยะสั้น

ตามทฤษฎีของฟรีดแมน ฟังก์ชันการบริโภคระยะสั้นมีความเกี่ยวพันกันระหว่างการบริโภคที่เป็นจริงและรายได้ที่เป็นจริง เพราะมีการเบี่ยงเบนระหว่างรายได้ที่เป็นจริงกับรายได้ถาวร และรายได้ที่เป็นจริงผันแปรไปได้มากกว่ารายได้ถาวร ดังนั้นการบริโภคจึงมีพื้นฐานบนรายได้ถาวร การบริโภคจะผันแปรในขนาดที่เล็กกว่ารายได้ที่เป็นจริง และการผันแปรในการบริโภคที่น้อยกว่านี้ทำให้ฟังก์ชันการบริโภคที่ค่อนข้างแบนราบจะสังเกตได้ในระยะสั้น

ปัจจัยที่มีผลต่อการบริโภค

รายได้มีบทบาทสำคัญมากในทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริโภค โดยเป็นตัวกำหนดที่สำคัญของการบริโภค แต่อย่างไรก็ดี การบริโภคก็ถูกกำหนดโดยปัจจัยอื่นๆ ได้เช่นกัน ซึ่งจะได้พิจารณาเฉพาะปัจจัยสำคัญๆ ดังต่อไปนี้ (ชลัยพร อมรวัฒนา, 2538: 186-189)

1. รสนิยม โดยปกติบุคคลมีความแตกต่างกันในเรื่องความมั่งคั่ง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งประชาชนบางคนถือว่าการออมมีความสำคัญมาก และบริโภคในสัดส่วนค่อนข้างน้อยของรายได้ แต่บางคนถือว่าการออมมีความสำคัญน้อย จึงบริโภคในสัดส่วนที่ค่อนข้างมากของรายได้

2. ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งรวมถึงอายุ การศึกษา อาชีพ และองค์ประกอบของครอบครัวเหล่านี้ มีอิทธิพลเหนือการบริโภค กล่าวคือ

2.1 อายุรายได้ของเอกชนและของครอบครัวสูงขึ้น โดยมีลักษณะพิเศษจากกลุ่มอายุน้อยที่สุดไปสู่จุดสูงสุดยอดในกลุ่มอายุปานกลาง แล้วก็ตกต่ำลงในกลุ่มอายุแก่กว่า สัดส่วนของรายได้ที่ออมไว้ก็เป็นไปในแบบเดียวกัน คือ จะเพิ่มขึ้นจากกลุ่มอายุน้อยที่สุด ไปสู่จุดสูงสุดในกลุ่มอายุปานกลาง แล้วลดลงในกลุ่มอายุแก่กว่า หมายความว่า สัดส่วนของรายได้ที่บริโภคโดยการเทียบเคียงแล้ว จะสูงสำหรับผู้ที่อยู่ในกลุ่มอายุน้อยที่สุดและกลุ่มอายุมากที่สุด และค่อนข้างต่ำสำหรับผู้ที่อยู่ในกลุ่มอายุปานกลาง

ในระยะสั้น การแจกแจงอายุจะคงที่หรือเกือบจะคงที่ แต่ในระยะยาว กรณีนี้อาจจะไม่เป็นจริง เช่น ขึ้นอยู่กับอัตราเกิด เป็นต้น หากสิ่งอื่นๆ ทั้งหมดเท่ากัน อัตราเกิดที่สูงหมายถึง จำนวนประชากร โดยการเทียบเคียงแล้วจะมีอายุน้อย แต่ถ้าอัตราเกิดลดลง อายุเฉลี่ยของประชากรจะเพิ่มขึ้น ถ้ากำหนดความแตกต่างในสัดส่วนของรายได้ที่บริโภคระหว่างกลุ่มอายุ การเพิ่มขึ้นของอายุโดยเฉลี่ยของประชากรจะเปลี่ยนแปลงฟังก์ชันการบริโภครวม โดยทำให้อุปสงค์สำหรับสินค้าและบริการบางอย่างเพิ่มขึ้นด้วย และจะลดอุปสงค์สำหรับสินค้าและบริการอื่นๆ เนื่องจากความแตกต่างในรูปของการบริโภคระหว่างกลุ่มอายุต่างๆ

2.2 ผลของตัวแปรทางเศรษฐกิจอื่นๆ เกี่ยวกับการบริโภค เช่น การศึกษาและการประกอบอาชีพ เป็นต้น อาจพิจารณาในวิถีทางอย่างเดียวกันกับผลของอายุ แต่เนื่องจากปัจจัยเหล่านี้มิได้ผันแปรอย่างเห็นคุณค่าได้ในระยะสั้น จึงมิใช่ตัวกำหนดที่สำคัญในระยะสั้นของการบริโภค

3. ความมั่งคั่ง ความมั่งคั่งมักจะถูกรวมอยู่ในฟังก์ชันการบริโภครวมว่าเป็นตัวกำหนดการบริโภค ส่วนประกอบของความมั่งคั่งที่สำคัญ 2 ประการ ซึ่งมีผลต่อการบริโภค คือ สินทรัพย์สภาพคล่อง (Liquid Assets) และทุนทรัพย์ที่เพิ่มพูน (Capital Gains)

3.1 สินทรัพย์สภาพคล่อง เป็นตัวแปรที่เป็นตัวแทนความมั่งคั่ง สินทรัพย์สภาพคล่องที่ผู้บริโภคถืออยู่มีอิทธิพลต่อค่าใช้จ่ายในสินค้าคงทน และมีผลกระทบต่อการบริโภคต่อหัวของสินค้าและบริการที่ไม่คงทน สินทรัพย์สภาพคล่องควรจะรวมอยู่ในฟังก์ชันการบริโภค

3.2 ทุนทรัพย์ที่เพิ่มพูน โดยการเพิ่มมูลค่าสินทรัพย์สุทธิ (Net Worth) ของเอกชน จะนำไปสู่การบริโภคเพิ่มเติม และในขณะที่ทุนทรัพย์ลดลงก็จะลดการบริโภคลงด้วย

ความสัมพันธ์กันระหว่างการบริโภครวมกับทุนทรัพย์ที่เพิ่มพูนจากตลาดหลักทรัพย์ อสังหาริมทรัพย์ (Real Estate) และการปศุสัตว์ (Livestock) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน

4. อัตราดอกเบี้ย นักเศรษฐศาสตร์คลาสสิกสันนิษฐานว่า การบริโภคเป็นฟังก์ชันของ อัตราดอกเบี้ย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยจะส่งเสริมการออมและกีดกันการ บริโภค แต่นักเศรษฐศาสตร์ในช่วงหลัง พบว่า อาจจะมีผลตรงข้ามได้ ถ้าเอกชนเก็บออมเพื่อที่จะให้ มีเงินก้อนหนึ่งตอนเกษียณอายุหรือตรงเวลาใดเวลาหนึ่ง โดยอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่า เขาสามารถเก็บ ออมรายได้ในปัจจุบันในจำนวนที่น้อยกว่าและยังคงบรรลุเป้าหมายได้ เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยที่สูง กว่า การออมก็จะได้รับผลตอบแทนที่สูงกว่าด้วย

5. ราคา กล่าวได้ว่า การบริโภคแท้จริงเป็นฟังก์ชันของรายได้แท้จริง ดังนั้นการ เพิ่มขึ้นของรายได้ในนามและการเพิ่มขึ้นที่เท่ากันของระดับราคาจะไม่เปลี่ยนแปลงการบริโภค แท้จริง กล่าวคือ ถือว่าไม่อยู่ในภาพลวงตาทางการเงิน (Money Illusion) แต่ถ้ามีการเปลี่ยนแปลง การบริโภคที่แท้จริงก็จะอยู่ในข่ายที่มีภาพลวงตาทางการเงิน ระดับราคามีบทบาทสำคัญในการ กำหนดการบริโภคแท้จริงต่อหัวในสหรัฐอเมริกา โดยการบริโภคแท้จริงเพิ่มขึ้นเมื่อดัชนีราคา ผู้บริโภคสูงขึ้น พร้อมด้วยรายได้แท้จริงและความมั่งคั่งคงที่ กล่าวคือ เมื่อราคาและมูลค่าในนาม ของรายได้และความมั่งคั่งเพิ่มขึ้นเป็นสัดส่วนกัน คราวเรือนจะให้ความสนใจมากขึ้นต่อการเพิ่มขึ้น ในมูลค่าในนามของรายได้และความมั่งคั่ง และจะเพิ่มการบริโภคในสัดส่วนที่มากกว่า การ พิจารณาผลของเงินเพื่อที่คาดหมายไว้ล่วงหน้าและไม่ได้คาดหมายไว้ก่อนที่มีต่อการบริโภค ซึ่ง ในทางทฤษฎี ถ้าผู้บริโภคคาดหมายไว้ก่อนว่าจะเกิดเงินเพื่อ เขาจะเพิ่มการบริโภคในปัจจุบัน ในขณะที่ผลการศึกษพบว่า เงินเพื่อไม่ว่าจะคาดหมายไว้ล่วงหน้าหรือไม่ จะก่อให้เกิดผลใน ทางตรงข้ามกับความเชื่อมั่นของผู้บริโภคและการบริโภค

6. ผลของการโฆษณา การโฆษณาได้แสดงบทบาทสำคัญในการเพิ่มอุปสงค์สำหรับ ผลิตภัณฑ์หรือสินค้าใด ๆ หนึ่ง โดยเฉพาะ อย่างไรก็ตามการเพิ่มขึ้นในอุปสงค์เช่นนี้ บ่อยครั้งที่ เป็นการสูญเสียตลาดของสินค้าอื่น ดังนั้น การเพิ่มขึ้นสุทธิในการบริโภครวมจึงมีน้อย หรือไม่มีเลยก็ได้ โดยผลการศึกษาพบว่า การโฆษณามีส่วนเพิ่มการบริโภครวม และทำให้การออม ลดลง และได้สรุปว่า การโฆษณาอาจเปลี่ยนรสนิยมของประชาชนได้

7. ความแตกต่างระหว่างภูมิภาคและความแตกต่างระหว่างประเทศ การใช้จ่ายด้าน การบริโภคต่อครัวเรือนไม่เท่าเทียมกันระหว่างภูมิภาค ดังนั้น จึงเป็นไปได้ว่าจะมีความแตกต่างกัน ระหว่างประเทศด้วย การใช้จ่ายด้านการบริโภคต่อครัวเรือนมีความแตกต่างกันอย่างรุนแรงใน ระหว่าง 44 ประเทศ

2. ทฤษฎีปริมาณเงิน

ปริมาณเงิน หรืออุปทานของเงิน (Money Supply) หมายถึง เงินที่หมุนเวียนอยู่ในมือประชาชนในขณะใดขณะหนึ่ง ซึ่งประกอบไปด้วย เหรียญกษาปณ์ ธนบัตร และเงินฝากกระแสรายวัน โดยไม่นับรวมปริมาณเหรียญกษาปณ์และธนบัตรที่อยู่ในระบบธนาคาร และเงินที่อยู่ในมือของรัฐบาล เพราะเงินเหล่านี้ไม่นำออกมาใช้หมุนเวียนในมือของประชาชน (เทอดศักดิ์ ศรีสุรพล และคณะ, 2546: 90)

ในระบบเศรษฐกิจซึ่งมีการแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างกัน หน้าที่ของเงิน (The Functions of Money) คือ เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ เป็นหน่วยวัดค่า เป็นหน่วยสะสมค่า และใช้เป็นมาตรฐานในการชำระหนี้ในอนาคต ซึ่งหน้าที่ของเงินโดยพื้นฐานมี 4 ประการ คือ (ประพันธ์ เสวตนันท์, 2545: 161-169)

1. เงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ (Medium of Exchange) ผู้บริโภคใช้เงินเป็นค่าจ่ายใช้สอยเพื่อแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการมาอุปโภคและการบริโภคในชีวิตประจำวัน ผู้ผลิตใช้เงินเป็นค่าจ่ายใช้สอย เพื่อแลกเปลี่ยนปัจจัยการผลิตมาใช้ในกระบวนการผลิต
2. เงินทำหน้าที่เป็นหน่วยวัดค่า (Standard Unit of Account) กล่าวคือ ทำให้สินค้าและบริการทุกอย่างสามารถกำหนดราคาได้ล่วงหน้า เช่น สมูก่อนละ 10 บาท เสื้อตัวละ 190 บาท แร่งงานวันละ 180 บาท เป็นต้น จึงเป็นการสะดวกแก่ผู้ต้องการสินค้าและบริการชนิดนั้นๆ
3. เงินทำหน้าที่เป็นหน่วยสะสมค่า (Store of Value) หมายถึง ความสามารถในการซื้อสินค้าและบริการตามความพอใจของผู้บริโภคเพื่อความมั่นคงในชีวิต มนุษย์ต้องการสะสมค่าของรายได้ในปัจจุบันเพื่อนำไปใช้ในอนาคต ถ้าไม่มีเงินการสะสมค่าอาจอยู่ในรูปของทรัพย์สินคงทน เช่น ที่ดินที่อยู่อาศัย หรือตราสารทางการเงิน เช่น หุ้น พันธบัตร ตั๋วสัญญาใช้เงิน หรือเครื่องเพชร และเครื่องประดับมีค่าต่างๆ เป็นต้น
4. เงินทำหน้าที่เป็นมาตรฐานชำระหนี้ในอนาคต (Standard of Deferred Payment) เนื่องจากการค้าขายส่วนใหญ่ใช้ระบบเครดิต คือ พ่อค้ารับสินค้าไปขายก่อนและจ่ายเงินภายหลังตามเงื่อนไขเวลาที่ตกลงกัน หรือผู้บริโภคซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคถาวรโดยการผ่อนส่งเป็นงวดๆ ในการถือเงินไว้กับตัวเพื่อวัตถุประสงค์ใดก็ตามย่อมจะเสียโอกาสที่จะได้รับผลประโยชน์ตอบแทนในรูปของดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร หรืออาจเป็นดอกเบี้ยจากเงินที่ปล่อยออกไปให้คนอื่นกู้ การถือเงินจึงเท่ากับมีค่าใช้จ่ายติดตามมาด้วยไม่มากนัก

โดยทฤษฎีปริมาณเงิน (Irving Fisher's Version of the Quantity Theory) ตามแนวคิดของฟิชเชอร์ (Fisher, 1917) ได้ศึกษาโดยสันนิษฐานว่า อุปสงค์ของเงินเกิดขึ้นเป็นผลลัพธ์ของ

ความต้องการของเอกชนที่จะค้าขายซึ่งกันและกัน เป็นการเชื่อมโยงอุปสงค์ของเงินกับปริมาณการค้าขายตรงเวลาใดๆ ที่กำลังดำเนินอยู่ในระบบเศรษฐกิจ โดยพิชเชอร์มองเงินในรูปของสื่อกลางการแลกเปลี่ยน ซึ่งแนวคิดนี้มีลักษณะเป็นแนวคิดทางบัญชี (Accounting Identity) กล่าวคือ มูลค่าการซื้อเท่ากับมูลค่าการขาย และความต้องการถือเงินจะเกิดขึ้น เมื่อบุคคลนั้นต้องการค้าขายกับบุคคลอื่น (ชลีย์พร อมรวัฒนา, 2538: 216-217)

ในขณะที่ทฤษฎีปริมาณเงินของเคมบริดจ์ (The Cambridge Approach to the Quantity Theory) ตามแนวคิดของมาร์แชลและพิกกู (Mashall and Pigou) ได้อธิบายสัดส่วนความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเงินที่ถูกกำหนดโดยภายนอก (The Exogenous Quantity of Money) และระดับราคารวม (The Aggregate Price Level) โดยมาร์แชลได้ให้ความสำคัญกับความต้องการถือเงินสดในมือของแต่ละบุคคล โดยอธิบายว่าแต่ละบุคคลจะถือเงินสดไว้ในมือก็เพื่ออำนวยความสะดวกในการจับจ่ายซื้อสินค้า และเพื่อลดความเสี่ยงของการล้มละลายอันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อตกลงได้ทันที สำหรับพิกกูได้อธิบายว่า กระแสเงินสดที่อยู่ในมือไม่ทำให้เกิดรายได้ ดังนั้น เงินที่ถืออยู่ในมือจะเป็นเพียงสิ่งอำนวยความสะดวกในการจับจ่าย และความปลอดภัยจากการสูญเสียชีวิตจากการลงทุนเท่านั้น (สมรักษ์ รักษาทรัพย์ และจูลี ตาปนานนท์, 2540: 40-41)

นอกจากนี้ ทฤษฎีความต้องการถือเงิน (Keynesian Theory of Money Demand) ตามแนวคิดของเคนส์ (Keynes) ซึ่งได้นำเอาแนวคิดของสำนักเคมบริดจ์ เรื่องอุปสงค์ของเงินมาพัฒนา โดยมีสิ่งกระทำให้อัตราดอกเบี้ยของบุคคล 3 รูปแบบ คือ (ประพันธ์ เสวตนันท์, 2545: 170-171)

1. เพื่อจับจ่ายใช้สอยในชีวิตประจำวัน (Transaction Motive) เนื่องจากประชาชนได้รับผลตอบแทนจากปัจจัยการผลิตเป็นช่วงเวลา แต่ต้องมีภาระต้องใช้จ่ายในชีวิตประจำวันตลอดเวลา จึงต้องสำรองเงินไว้จำนวนหนึ่งเพื่อซื้อสินค้าและบริการ ปริมาณเงินที่ประชาชนเก็บไว้จะขึ้นอยู่กับระดับรายได้ของบุคคลเป็นสำคัญ ผู้มีรายได้มากย่อมมีภาระต้องใช้จ่ายมากจึงต้องเก็บเงินไว้มากตามไปด้วย เช่นเดียวกับระบบเศรษฐกิจโดยรวม กล่าวคือ ถ้ารายได้ประชาชาติสูง ปริมาณเงินที่เก็บไว้เพื่อซื้อสินค้าและบริการก็จะสูงตามไปด้วยเช่นเดียวกัน ปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงปริมาณเงินที่ประชาชนถือไว้เพื่อจับจ่ายใช้สอย คือ อัตราดอกเบี้ย ถ้าหากอัตราดอกเบี้ยในตลาดสูงขึ้นมาก ก็อาจมีผลทำให้ประชาชนลดปริมาณเงินที่เก็บไว้เพื่อจับจ่ายใช้สอยและนำเงินไปฝากหรือให้กู้เพื่อต้องการรายได้จากดอกเบี้ยเป็นการตอบแทน

2. สิ่งจูงใจให้ระงับการป้องกันเหตุฉุกเฉิน (Precautionary Motive) เหตุผลที่ประชาชนเก็บเงินไว้กับตัว เนื่องจากเหตุการณ์ในอนาคตไม่แน่นอน จึงต้องสำรองเงินไว้ใช้ในกรณีมีรายจ่ายซึ่งไม่ได้คาดหมายมาก่อน เช่น ค่าซ่อมแซมเครื่องใช้ภายในบ้าน รถยนต์ การเจ็บป่วยของ

สมาชิกในครอบครัว อุบัติเหตุ หรือสำรองในกรณีมีความจำเป็นต้องสะสมสินค้าบางอย่างซึ่งลดราคาประจำปี เป็นต้น เงินที่สำรองไว้ในกรณีฉุกเฉินดังกล่าวจะผันแปรไปตามรายได้เช่นเดียวกัน

3. สิ่งที่น่าสนใจให้กระทำการเก็งกำไร (Speculative Motive) ความต้องการถือเงินเพื่อแสวงหากำไร คือ การสำรองเงินไว้เพื่อซื้อหรือขายหุ้นและพันธบัตรในตลาดหลักทรัพย์ ประชาชนสำรองเงินส่วนนี้ไว้เพื่อซื้อหลักทรัพย์ในราคาต่ำและนำออกขายเมื่อหลักทรัพย์มีราคาสูง ปัจจัยกำหนดปริมาณเงินไว้เพื่อแสวงหากำไรขึ้นอยู่กับราคาของหลักทรัพย์ กล่าวคือ เมื่อหลักทรัพย์มีราคาต่ำ ในทัศนะของผู้เก็งกำไรก็จะซื้อหลักทรัพย์ไว้เพื่อหวังขายเอากำไรในอนาคต ทำให้เงินที่เก็บไว้กับตัวเพื่อเก็งกำไรมีจำนวนลดลง ตรงกันข้ามหากราคาหลักทรัพย์สูงขึ้น ผู้เก็งกำไรมีแนวโน้มปล่อยหลักทรัพย์ออกขายในตลาดหลักทรัพย์มากขึ้น ทำให้เงินกลับคืนมาเป็นเงินที่สำรองไว้เพื่อเก็งกำไรเพิ่มขึ้น

ในทัศนะของเคนส์ เห็นว่าความต้องการถือเงินเพื่อจับจ่ายใช้สอย (Transaction Demand for Money) มีผลโดยตรงต่อการแปรผันกับรายได้ประชาชาติ ซึ่งในการดำรงชีวิตภายใต้ระบบเศรษฐกิจที่ใช้เงินตรา ไม่ว่าประชาชนหรือหน่วยธุรกิจย่อมมีความจำเป็นที่จะต้องถือเงินเพื่อจับจ่ายใช้สอย อย่างไรก็ตาม มูลค่าของการซื้อขายในรอบระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง นอกจากสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายแล้ว ยังรวมถึงสินค้าและบริการขั้นกลาง (Intermediate Goods and Services) และสินค้าทรัพย์สินทางการเงิน (Purely Financial Transactions) โดยมูลค่ารวมเหล่านี้จะสูงกว่ามูลค่าของผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น (Gross National Products) สมมติว่าสัดส่วนระหว่างผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นกับมูลค่าการซื้อขายแลกเปลี่ยนคงที่ ความต้องการถือเงินของครัวเรือนอันเนื่องมาจากสาเหตุทางรายได้ (Income Motive) และทางธุรกิจ (Business Motive) ต่างมีความสำคัญต่อความต้องการถือเงินของระบบเศรษฐกิจโดยส่วนรวม (วเรศ อุปปาดิก, 2537: 47)

3. ทฤษฎีเงินเฟ้อ

เงินเฟ้อ หมายถึง ภาวะการณ์ที่ระดับราคาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่การที่ระดับราคาสูงขึ้นไม่ได้หมายความว่าราคาสินค้าทุกชนิดจะต้องสูงขึ้น เป็นไปได้ว่าสินค้าบางชนิดมีราคาลดลงสินค้าบางชนิดมีราคาคงที่ ในขณะที่สินค้าและบริการอีกหลายชนิดมีราคาสูงขึ้นมาก จึงทำให้ระดับราคาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง (รัตนาศายคณิต, 2541: 329-330)

เงินเฟ้อ ตามแนวคิดในเชิงเศรษฐศาสตร์มหภาค หมายความว่ามีการสูงขึ้นในราคา (Prices) ของโภคภัณฑ์ทุกชนิดหรือโภคภัณฑ์เกือบทุกชนิด หรือที่ใช้กันทั่วไปมากที่สุด คือ การสูงขึ้นของดัชนีบางอย่างซึ่งใช้วัดค่าเฉลี่ยของราคาต่างๆ ร่วมกัน (ประเจิด สินทรัพย์, 2527: 331)

เช่นเดียวกับ เงินเฟ้อ ตามความหมายของซามูเอลสัน (Samuelson) หมายถึง การที่ระดับราคาของสินค้าและบริการโดยทั่วไปสูงขึ้นเรื่อยๆ ระดับราคาสินค้าโดยทั่วไปในที่นี้ไม่ได้หมายความว่าราคาสินค้าทุกชนิดจะต้องสูงขึ้นในอัตราเดียวกันหมด สินค้าบางชนิดอาจจะมีราคาสูงขึ้นมากกว่าสินค้าชนิดอื่น หรือสินค้าบางชนิดอาจจะมีราคาลดลงก็ได้ แต่ราคาโดยทั่วไปทั้งหมด หรืออาจเรียกได้ว่า ราคาเฉลี่ยจะต้องมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ราคาสินค้าโดยรวมจะต้องสูงขึ้นไปเรื่อยๆ (พงศักริรา สินพยัคฆ์, 2527: 65-66) โดยลักษณะของเงินเฟ้อ แบ่งออกเป็น

1. เงินเฟ้อทางด้านอุปทาน หมายถึง เงินเฟ้อที่เกิดจากต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น ทำให้ผู้ผลิตต้องเสนอขายสินค้าในราคาที่สูงขึ้น เป็นเงินเฟ้อที่เกิดจากแรงดันของต้นทุน (Cost-push Inflation) และสาเหตุที่ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ได้แก่ การเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมันและวัตถุดิบที่สำคัญ การเพิ่มขึ้นของค่าแรงที่เป็นตัวเงิน และการเพิ่มขึ้นของอัตรากำไรของผู้ผลิต (ชลัษพร อมรวัฒนา, 2538: 258-259)

2. เงินเฟ้อทางด้านอุปสงค์ หมายถึง เงินเฟ้อที่เกิดขึ้นจากอุปสงค์รวมที่เพิ่มขึ้นเร็วกว่าการเพิ่มขึ้นของอุปทานรวม เนื่องจากการเพิ่มขึ้นในอุปทานของเงินอย่างรวดเร็ว ถ้าอุปทานของเงินในนามเพิ่มขึ้น อุปสงค์รวมย่อมสูงขึ้น แต่เนื่องจากการเพิ่มขึ้นในอุปทานรวมถูกจำกัดโดยปัจจัยต่างๆ เช่น อัตราของการสะสมทุน และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เป็นต้น การเพิ่มขึ้นในอุปสงค์รวมก็จะเป็นผลให้เกิดการเพิ่มขึ้นในระดับราคาทั่วไป (ชลัษพร อมรวัฒนา, 2538: 260)

ดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index: CPI) หมายถึง เครื่องวัดการเปลี่ยนแปลงของราคาขายปลีกของสินค้าและบริการประเภทที่ผู้บริโภคจ่ายซื้อเพื่อการบริโภค ณ ตลาดและร้านค้าปลีกในปีใดปีหนึ่ง ในจำนวนและคุณภาพที่คงที่เปรียบเทียบกับปีฐานซึ่งเท่ากับหนึ่งร้อย (รัตน สหายคณิต, 2541: 107)

4. ทฤษฎีอัตราดอกเบี้ย

อัตราดอกเบี้ยเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการออม การใช้จ่ายของครัวเรือนและหน่วยธุรกิจ โดยส่งผลกระทบต่อการใช้จ่ายอุปโภคบริโภค และรายจ่ายลงทุนของครัวเรือน กล่าวคือ อัตราดอกเบี้ยที่สูงจะทำให้ผู้ออมได้รับจำนวนเงินดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นจากเงินออมจำนวนเดิม ซึ่งเท่ากับทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ส่งผลให้การใช้จ่ายอุปโภคบริโภคของครัวเรือนสูงขึ้นด้วย แต่อัตราดอกเบี้ยที่

สูงจะเป็นการบั่นทอนกำลังซื้ออสังหาริมทรัพย์ ดังนั้น อัตราดอกเบี้ยที่สูงจึงอาจกระตุ้นการใช้จ่ายซื้อสินค้าเพื่อการอุปโภคบริโภคของครัวเรือน ทั้งสินค้าที่ผลิตขึ้นภายในประเทศ และสินค้าที่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ แต่ทำให้กำลังการซื้อสินค้าที่มีมูลค่าสูงและต้องซื้อโดยวิธีใช้สินเชื่อแบบผ่อนชำระต้องลดลง (รัตนา สายคณิต, 2544: 159-163)

ในทัศนะของสำนักคลาสสิก อัตราดอกเบี้ย คือ ราคาของเงินออม ราคาเงินออมถูกกำหนดโดยอุปสงค์ต่อเงินลงทุนและอุปทานของเงินออม ผู้ประกอบการต้องการกู้เงินจากตลาดเงินเพื่อนำไปใช้ในการลงทุน เพราะฉะนั้นอัตราดอกเบี้ยยิ่งต่ำลงเท่าไร อุปสงค์ต่อการลงทุนก็จะเพิ่มมากขึ้นเพียงนั้น เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยเป็นต้นทุนที่หน่วยผลิตต้องจ่าย เมื่อต้นทุนของเงินทุนลดลง ผู้ลงทุนย่อมมีแรงจูงใจที่จะเพิ่มการลงทุนให้สูงขึ้น ส่วนอุปทานของเงินออมขึ้นอยู่กับการประหยัดของประชาชน เนื่องจากดอกเบี้ยจากการออมเป็นรายได้ของผู้สะสมทรัพย์ การออมจึงมีปริมาณเพิ่มสูงขึ้น เมื่ออัตราดอกเบี้ยของเงินออมสูงขึ้น แต่เงินออมจะมีปริมาณลดลงถ้าอัตราดอกเบี้ยของเงินออมลดต่ำลง อัตราดอกเบี้ยคุณภาพซึ่งทั้งผู้ออมและผู้ขอกู้เงินพอใจ คือ จุดที่อุปทานของเงินออมและอุปสงค์ต่อเงินทุนเท่ากันพอดี อุปทานของเงินออมและอุปสงค์ต่อเงินทุนต่างผันแปรตามการขึ้นลงของอัตราดอกเบี้ยในท้องตลาด (ประพันธ์ เสวตนันท์, 2547:201)

สำหรับทฤษฎีอัตราดอกเบี้ยของเคนส์ อุปทานของเงินในระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปตามอัตราเงินสลดสำรองในธนาคารพาณิชย์ และการทำงานของตัวคูณปริมาณเงิน ซึ่งเท่ากับยอมรับว่าธนาคารกลางสามารถเปลี่ยนแปลงปริมาณเงินในระบบได้อย่างสมบูรณ์ ในทัศนะของเคนส์ขึ้นอยู่กับความประสงค์ของประชาชนเป็นสำคัญ การถือเงินของประชาชนมีต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ ซึ่งเรียกว่า ค่าเสียโอกาส เนื่องจากเงินเป็นสินทรัพย์ซึ่งมีผลตอบแทนเป็นอัตราดอกเบี้ย เพราะฉะนั้นการที่ประชาชนต้องการถือเงินมากหรือน้อย จึงขึ้นอยู่กับอัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์ทางการเงินอื่นๆ ที่ไม่ใช่เงิน ว่าในขณะนั้นให้อัตราผลตอบแทนเป็นดอกเบี้ยในอัตราเท่าไร ถ้าอัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์ทางการเงินอื่นๆ ลดลง อุปสงค์ต่อเงินจะมีปริมาณเพิ่มขึ้น ตรงกันข้ามถ้าอัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์ทางการเงินอื่นๆ เพิ่มขึ้น อุปสงค์ต่อเงินจะมีปริมาณลดลง (ประพันธ์ เสวตนันท์, 2547:205)

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบัตรเครดิต

พัฒพงษ์ ลีวงศ์พันธ์ (2547) ได้ศึกษาผลกระทบของนวัตกรรมทางการเงินที่มีต่ออุปสงค์ของเงิน (ในรูปแบบลอการิทึม) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการด้านนวัตกรรมทางการเงินเฉพาะบัตรเครดิตเอทีเอ็มและบัตรเครดิต รวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการใช้บัตรเครดิตเอทีเอ็มต่อปริมาณเงินตามความหมายแคบ (M1) และความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการใช้บัตรเครดิตต่อปริมาณเงินตามความหมายกว้างขึ้น (M2a) โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิรายเดือน ในช่วงปี พ.ศ. 2539-2545 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares) ผลการศึกษาพบว่า

1) ปริมาณการทำธุรกรรมผ่านบัตรเครดิตเอทีเอ็ม (Aa) ส่งผลกระทบต่ออุปสงค์ของเงินตามความหมายแคบ (MD1) ในทิศทางเดียวกัน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ 0.534 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 สำหรับตัวแปรอื่น คือ การบริโภคมวลรวมของภาคเอกชน (C) และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 12 เดือน (Rd) ส่งผลกระทบต่ออุปสงค์ของเงินตามความหมายแคบ (MD1) ในทิศทางเดียวกัน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ 0.901 และ 0.212 ตามลำดับ ในขณะที่ค่าธรรมเนียมแรกเข้า (Wa) ส่งผลกระทบต่ออุปสงค์ของเงินตามความหมายแคบ (MD1) ในทิศทางตรงกันข้าม มีค่าสัมประสิทธิ์ -0.278 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 โดยมีค่า Adjusted R² เท่ากับ 0.997

2) ปริมาณการทำธุรกรรมผ่านบัตรเครดิต (Ac) ส่งผลกระทบต่ออุปสงค์ของเงินตามความหมายแบบกว้าง (M2DA) ในทิศทางเดียวกัน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ 0.033 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 สำหรับตัวแปรอื่น คือ ค่าธรรมเนียมแรกเข้า (Wc) ส่งผลกระทบต่ออุปสงค์ของเงินตามความหมายแบบกว้าง (M2DA) ในทิศทางเดียวกัน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ 0.083 ในขณะที่อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 12 เดือน (Rd) ส่งผลกระทบต่ออุปสงค์ของเงินตามความหมายแบบกว้าง (M2DA) ในทิศทางตรงกันข้าม มีค่าสัมประสิทธิ์ -0.04 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 โดยมีค่า Adjusted R² เท่ากับ 0.94

ชลิดา เจริญรัตน์ (2548) ได้ศึกษาผลกระทบจากการใช้บัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ต่อความต้องการถือเงินสด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบจากการใช้บัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ต่อความต้องการถือเงินสด โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิรายปี ในช่วงปี พ.ศ. 2531-2546 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการสร้างแบบจำลองสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) ผลการศึกษา พบว่า การใช้บัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ทำให้ความต้องการถือเงินสดลดลง โดยผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศต่อคน (Y) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความต้องการถือเงินสด (MD) มีค่าสัมประสิทธิ์ 1560.7

ส่วนปริมาณบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ (C) และอัตราดอกเบี้ยเงินเชื่อลูกค้ารายย่อยชั้นดี (R) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับความต้องการถือเงินสด (MD) มีค่าสัมประสิทธิ์ -0.744 และ -61,222.46 ตามลำดับ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยมีค่า Adjusted R² เท่ากับ 0.97

จินตนา หาเรือน โภค (2549) ได้ศึกษาผลกระทบของมูลค่าการใช้บัตรเครดิตต่อการออมและหนี้สินภาคครัวเรือน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของมูลค่าการใช้บัตรเครดิตต่อเศรษฐกิจมหภาคด้านการออมและหนี้สินภาคครัวเรือนในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิรายปี ในช่วงปี พ.ศ.2528-2547 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares) ผลการศึกษา พบว่า

1) การศึกษาผลกระทบของมูลค่าการใช้บัตรเครดิตต่อการออมภาคครัวเรือน พบว่า รายได้ของครัวเรือน (Y) และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากในนาม (RT) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการออมภาคครัวเรือน (SAH) มีค่าสัมประสิทธิ์ 0.094 และ 7,895.471 ตามลำดับ ส่วนมูลค่าการใช้บัตรเครดิต (CRD) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการออมภาคครัวเรือน (SAH) มีค่าสัมประสิทธิ์ -0.296 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.10 โดยมีค่า Adjusted R² เท่ากับ 0.52

2) การศึกษาผลกระทบของมูลค่าการใช้บัตรเครดิตต่อหนี้สินภาคครัวเรือน พบว่า รายได้ของครัวเรือน (Y) มูลค่าการใช้บัตรเครดิต (CRD) และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ในนาม (MLR) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับหนี้สินภาคครัวเรือน (LOAN) มีค่าสัมประสิทธิ์ 0.197 0.349 และ 23,160.19 ตามลำดับ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.10 โดยมีค่า Adjusted R² เท่ากับ 0.97

วิภาวดี เต้าสุวรรณ (2549) ได้ศึกษาผลกระทบของการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตต่อผลิตภัณฑ์ประชาชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตที่มีต่อผลิตภัณฑ์ประชาชาติ และความผันผวนของผลิตภัณฑ์ประชาชาติที่เกิดจากการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิรายไตรมาส ในช่วงปี พ.ศ.2539-2548 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการประมาณค่าตามแบบจำลอง VAR วิธี Impulse Response Function และวิธี Variance Decomposition ผลการศึกษา พบว่า การใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตส่งผลกระทบต่อผลิตภัณฑ์ประชาชาติเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในระยะสั้น ส่วนระยะยาวส่งผลกระทบต่อผลิตภัณฑ์ประชาชาติเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ส่วนความผันผวนของผลิตภัณฑ์ประชาชาติที่เกิดจากการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต เกิดจากความผันผวนภายในของผลิตภัณฑ์ประชาชาติเองมากที่สุด และเกิดจากการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตน้อยที่สุด อย่างไรก็ตาม รัฐบาลควรให้ความสำคัญกับการควบคุมปริมาณบัตรเครดิตที่เพิ่มสูงขึ้น เพื่อเป็นการป้องกันการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตที่มากเกินไป ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดปัญหาหนี้สินบัตรเครดิตที่เพิ่มสูงขึ้นตามมา

อรอนงค์ ช่วยท่าพยา (2549) ได้ศึกษาผลกระทบจากการใช้บริการบัตรเครดิตจากธนาคารพาณิชย์ที่มีต่อความต้องการถือเงิน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบจากการใช้บริการบัตรเครดิตจากธนาคารพาณิชย์ที่มีต่อความต้องการถือเงิน โดยใช้ข้อมูลทศนิยมมีรายไตรมาส ตั้งแต่ไตรมาสที่ 2 ปี พ.ศ.2542 ถึงไตรมาสที่ 2 ปี พ.ศ.2548 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการสร้างสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) ผลการศึกษาพบว่า ผลผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) และปริมาณบัตรเครดิต (CARD) มีอิทธิพลต่อความต้องการถือเงินของประชาชน (MD) ในทิศทางเดียวกัน มีค่าสัมประสิทธิ์ 1.014 และ 0.824 ตามลำดับ ส่วนอัตราดอกเบี้ยลูกค้าย่อยยั้งขึ้นดีของธนาคารพาณิชย์ (INT) และมูลค่าการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต (EXC) มีอิทธิพลต่อความต้องการถือเงินของประชาชน (MD) ในทิศทางตรงกันข้าม มีค่าสัมประสิทธิ์ - 19,699.86 และ - 4.089 ตามลำดับ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยมีค่า Adjusted R² เท่ากับ 0.96

ตารางที่ 2.1 สรุปผลการศึกษเกี่ยวกับบัตรเครดิต

ผู้ศึกษา	ผลการศึกษา
พัฒนพงษ์ ลีวงศ์พันธ์ (2547)	ปริมาณการทำธุรกรรมผ่านบัตรเครดิตมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอุปสงค์ของเงินตามความหมายแบบกว้าง
ชลิศา เจริญรัตน์ (2548)	การใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ทำให้ความต้องการถือเงินสดลดลง
จินตนา หาเรือน โภค (2549)	การใช้บัตรเครดิตมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับหนี้สินภาคครัวเรือน ส่วนความสัมพันธ์กับการออมภาคครัวเรือนมีความสัมพันธ์กันในทิศทางตรงกันข้าม
วิภาวดี เต้าสุวรรณ (2549)	การใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตส่งผลกระทบต่อผลิตภัณฑ์ประชาชาติเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในระยะสั้น ส่วนระยะยาวส่งผลกระทบต่อผลิตภัณฑ์ประชาชาติเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยเท่านั้น
อรอนงค์ ช่วยท่าพยา (2549)	มูลค่าการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับความต้องการถือเงินของประชาชน

5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคภาคเอกชน

จินตนา มั่นคงพูนสวัสดิ์ (2544) ได้ศึกษาการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์กับการลงทุนและการบริโภค โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ และผลการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ต่อการลงทุนและการบริโภคภาคเอกชน โดยใช้ข้อมูลทศนิยมรายเดือน ในช่วงปี พ.ศ.2520-2542 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการสร้างแบบจำลองสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) ผลการศึกษา พบว่า ผลการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ต่อการลงทุนและการบริโภคภาคเอกชน พบว่า ปริมาณเงิน (M₁) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลงทุนและการบริโภคภาคเอกชน (CIP) มากที่สุด รองลงมาคือ ผลต่างของปริมาณสินเชื่อรวมของธนาคารพาณิชย์ในปัจจุบันกับปริมาณสินเชื่อรวมของธนาคารพาณิชย์ในปีที่ผ่านมา (DCR) มีค่าสัมประสิทธิ์ 0.665 และ 0.791 ตามลำดับ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยมีค่า R² เท่ากับ 0.94

ชนิษฐา แดงกนิษฐ์ (2548) ได้ศึกษาผลกระทบของมาตรการภาษีสรรพากรต่อการบริโภคภาคเอกชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของมาตรการภาษีสรรพากรต่อการบริโภคภาคเอกชน (ในรูปแบบลอการิทึมธรรมชาติ) โดยใช้ข้อมูลทศนิยมรายไตรมาส ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 พ.ศ. 2540 ถึง พ.ศ. 2545 การวิเคราะห์โดยใช้การประมาณค่าแบบวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares) ผลการศึกษา พบว่า

1) รายได้ที่แท้จริง (Y_d) และปริมาณเงินตามความหมายแคบ (M) มีอิทธิพลต่อการบริโภคภาคเอกชน (C) ซึ่งส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทิศทางเดียวกัน มีค่าสัมประสิทธิ์ 0.349 และ 0.393 ตามลำดับ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยมีค่า Adjusted R² เท่ากับ 0.91

2) การเปลี่ยนแปลงการใช้มาตรการทางด้านภาษีสรรพากรในรูปแบบจำลองการบริโภคภาคเอกชน พบว่า การใช้มาตรการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างภาษีที่จัดเก็บจากฐานรายได้ (d₁) คือ ภาษีรายได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล และการใช้มาตรการเปลี่ยนแปลงภาษีที่จัดเก็บจากฐานการบริโภค คือ ภาษีมูลค่าเพิ่ม (d₂) ส่งผลให้พฤติกรรมกรรมการบริโภคของภาคเอกชน (C) เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน มีค่าสัมประสิทธิ์ 0.021 และ 0.022 ตามลำดับ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยมีค่า Adjusted R² เท่ากับ 0.91

จากผลการศึกษาสรุปได้ว่า รายได้ที่แท้จริงและปริมาณเงินตามความหมายแคบมีอิทธิพลต่อการบริโภค และการเปลี่ยนแปลงการใช้มาตรการทางภาษีสรรพากร ทั้งภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีมูลค่าเพิ่ม ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการบริโภคในทิศทางเดียวกัน

ชาคร ประพรหม (2549) ได้ศึกษาผลของสินเชื่อการบริโภคส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์ต่อการใช้จ่ายในการบริโภคภาคเอกชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของสินเชื่อการบริโภคส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์ต่อการใช้จ่ายในการบริโภคภาคเอกชน และปัจจัยที่กำหนดปริมาณสินเชื่อการบริโภคส่วนบุคคลค้างของธนาคารพาณิชย์ โดยใช้ข้อมูลทศวรรษรายไตรมาส ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ.2536 ถึงไตรมาสที่ 3 ปี พ.ศ.2546 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares) และตรวจสอบความสัมพันธ์ในระยะยาวโดยใช้วิธี Cointegration ผลการศึกษา พบว่า

1) ปริมาณสินเชื่อการบริโภคส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์ (PL) รายได้หลังหักภาษี (YD) และการใช้จ่ายในการบริโภคภาคเอกชนในไตรมาสที่ผ่านมา ($CONS_{t-1}$) มีผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายในการบริโภคภาคเอกชน (CONS) ในทิศทางเดียวกัน มีค่าสัมประสิทธิ์ 0.242 0.072 และ 0.834 ตามลำดับ ส่วนอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือน (R3D) มีผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายในการบริโภคภาคเอกชน (CONS) ในทิศทางตรงกันข้าม มีค่าสัมประสิทธิ์ $-1,602.946$ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยมีค่า Adjusted R^2 เท่ากับ 0.94

2) ปัจจัยที่กำหนดปริมาณสินเชื่อการบริโภคส่วนบุคคลค้างของธนาคารพาณิชย์ พบว่า ปริมาณเงินกู้ยืมต่างประเทศ (LNP) ปริมาณเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ (TD) และปริมาณการถือครองหลักทรัพย์รัฐบาลของธนาคารพาณิชย์ (SEC) มีผลกระทบต่อปริมาณสินเชื่อการบริโภคส่วนบุคคลค้างของธนาคารพาณิชย์ (TPL) ในทิศทางเดียวกัน มีค่าสัมประสิทธิ์ 0.257 0.202 และ 2.711 ตามลำดับ ส่วนอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้ารายใหญ่ชั้นดี (MLR) และสภาพคล่องส่วนเกินของธนาคารพาณิชย์ (EQL) มีผลกระทบต่อปริมาณสินเชื่อการบริโภคส่วนบุคคลค้างของธนาคารพาณิชย์ (TPL) ในทิศทางตรงกันข้าม มีค่าสัมประสิทธิ์ $-20,441.48$ และ -102.267 ตามลำดับ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยมีค่า Adjusted R^2 เท่ากับ 0.93

3) จากการตรวจสอบความสัมพันธ์ในระยะยาว พบว่า แบบจำลองทั้งสองส่วนมีความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะยาว

หทัยชนก สวัสดิ์ (2549) ได้ศึกษาผลกระทบของค่าใช้จ่ายด้านการลงทุนภาครัฐต่อการบริโภคภาคเอกชนในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปของการใช้จ่ายเพื่อการลงทุนภาครัฐ และผลกระทบของการใช้จ่ายด้านการลงทุนภาครัฐต่อการบริโภคภาคเอกชนในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลทศวรรษรายไตรมาส ในช่วงปี พ.ศ.2537-2547 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการประยุกต์ใช้สมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) ประมาณค่าสัมประสิทธิ์ในแบบจำลองด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดแบบธรรมดา (Ordinary Least Square) ผลการศึกษา พบว่า ค่าใช้จ่ายด้านการลงทุนของภาครัฐบาล (G) อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 12 เดือน

(R) อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (W) การลงทุนภาคเอกชน (I) ปริมาณเงินตามความหมายกว้าง (M) ภาษีมูลค่าเพิ่ม (T) และการบริโภคภาคเอกชน (CS) มีความเหมาะสมที่จะอธิบายการเปลี่ยนแปลง การบริโภคภาคเอกชน (CS) โดยอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 12 เดือน (R) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ การบริโภคภาคเอกชน (CS) มากที่สุด มีค่าสัมประสิทธิ์ 0.95 และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภค ภาคเอกชนน้อยที่สุด ได้แก่ ค่าใช้จ่ายด้านการลงทุนของรัฐบาล (G) มีค่าสัมประสิทธิ์ 0.04 ที่ระดับ นัยสำคัญ 0.05 โดยมีค่า R^2 เท่ากับ 0.87

ชชภัค จิรวัชรพล (2550) ได้ศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีอิทธิพลต่อการ บริโภคภาคเอกชนในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสภาพทั่วไปของค่าความโน้มเอียงส่วนเพิ่มในการบริโภคในประเทศไทย และปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีอิทธิพลต่อการ บริโภคภาคเอกชนในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลทศวรรษปฏิวัติปฏิวัติ ในช่วงปี พ.ศ.2529-2548 การ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการสร้างแบบจำลองสมการถดถอยพหุแบบเชิงชั้น (Hierarchical Regression Analysis) ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคภาคเอกชน (C) ในประเทศไทย ได้แก่ อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้ประชาชาติต่อคน (NI) มีความสัมพันธ์กับ อัตราการเปลี่ยนแปลงการบริโภคภาคเอกชน (C) ในทิศทางเดียวกัน มีค่าสัมประสิทธิ์ 0.666 ส่วน อัตราการเปลี่ยนแปลงภาระฟุ้งฟุ้ง (DE) อัตราการเปลี่ยนแปลงการว่างงาน (UE) และอัตราการ เปลี่ยนแปลงเงินเพื่อทั่วไป (IF) มีความสัมพันธ์กับอัตราการเปลี่ยนแปลงการบริโภคภาคเอกชน (C) ในทิศทางตรงกันข้าม มีค่าสัมประสิทธิ์ -0.791 -0.011 และ -0.009 ตามลำดับที่ระดับนัยสำคัญทาง สถิติ 0.10 โดยมีค่า Adjusted R^2 เท่ากับ 0.91

ตารางที่ 2.2 สรุปผลการศึกษาเกี่ยวกับการบริโภคภาคเอกชน

ผู้ศึกษา	ผลการศึกษา
จินตนา มั่นคงพูนสวัสดิ์ (2544)	ปริมาณเงินเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลงทุนและการ บริโภคภาคเอกชนมากที่สุด และความสัมพันธ์ใน ทิศทางเดียวกัน
ชนิษฐา แดงกนิษฐ (2548)	รายได้ที่แท้จริง ปริมาณเงินตามความหมายแคบ ภาษี รายได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล และ ภาษีมูลค่าเพิ่ม มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับ การบริโภคภาคเอกชน

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ผู้ศึกษา	ผลการศึกษา
ชาคร ประพรหม (2549)	ปริมาณสินเชื่อการบริโภคส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์ รายได้หลังหักภาษี และการใช้จ่ายในการบริโภคภาคเอกชนในไตรมาสที่ผ่านมา มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการใช้จ่ายในการบริโภคภาคเอกชน
หทัยชนก สวัสดิ์ (2549)	ส่วนความสัมพันธ์กับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือน มีความสัมพันธ์กันในทิศทางตรงกันข้าม
คชภัค จิรวัชรพล (2550)	อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 12 เดือน มีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันกับการบริโภคภาคเอกชน
	รายได้ประชาชาติต่อคน มีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันกับการบริโภคภาคเอกชน
	ส่วนความสัมพันธ์กับการว่างงานและเงินเพื่อทั่วไป มีความสัมพันธ์กันในทิศทางตรงกันข้าม

จากการทบทวนวรรณกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาได้นำความสัมพันธ์ระหว่างการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตกับการบริโภคภาคเอกชน และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจต่างๆกับการบริโภคภาคเอกชนในตารางที่ 2.1 และ ตารางที่ 2.2 มาสร้างแบบจำลองในการศึกษาครั้งนี้

บทที่ 3

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจบัตรเครดิต

บัตรเครดิต หมายถึง บัตรหรือสิ่งอื่นใดที่ผู้ประกอบการออกให้แก่ลูกค้าเพื่อใช้ชำระค่าสินค้า ค่าบริการหรือค่าอื่นใดแทนการชำระด้วยเงินสด หรือเพื่อใช้เบิกถอนเงินสด โดยลูกค้าต้องชำระค่าธรรมเนียม ค่าบริการ ดอกเบี้ย หรือค่าอื่นใด แต่ไม่รวมถึงบัตรที่ได้มีการชำระค่าสินค้า ค่าบริการหรือค่าอื่นใดไว้ล่วงหน้าแล้ว (พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต, 2545)

1. ประวัติความเป็นมาของบัตรเครดิต

ธนาคารแห่งประเทศไทย (2545: 8-12) ได้กล่าวถึง ประวัติความเป็นมาของบัตรเครดิต โดยธุรกิจบัตรเครดิตได้ถือกำเนิดขึ้นเป็นครั้งแรกที่ประเทศสหรัฐอเมริกาเมื่อราว 84 ปีก่อน หรือ พ.ศ. 2463 ในรูปแบบของบัตรบริษัท โดยบริษัทน้ำมันขนาดใหญ่และกลุ่มโรงแรมชั้นนำต่างๆ ได้ออกบัตรเครดิตให้กับลูกค้าเพื่อใช้ซื้อสินค้าและบริการต่างๆ ในเครือข่ายของบริษัทเท่านั้น

ปี พ.ศ. 2493 บริษัทไดเนอร์ส คลับ ก่อตั้งขึ้นโดยนักธุรกิจชาวอเมริกัน คือ แฟรงค์ แมคนามารา (Frank X. McNamara) และราล์ฟ ชไนเดอร์ (Ralph E. Schneider) ออกบัตรไดเนอร์ส คลับ ให้กับลูกค้า เพื่อนำไปใช้ชำระค่าสินค้าและบริการแทนเงินสดตาม โรงแรมและภัตตาคารต่างๆ ในนิวยอร์กได้โดยไม่จำกัดวงเงินการใช้จ่าย ทำให้บัตรไดเนอร์ส คลับ ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย เนื่องจากสร้างความสะดวกสบายให้กับลูกค้าเพราะไม่ต้องพกเงินสดติดตัวตลอดเวลา และบริษัทไดเนอร์ส คลับ ได้ขยายสาขาไปในต่างประเทศ มีธุรกิจต่างๆ เข้าร่วมเป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็น โรงแรม ภัตตาคาร ธุรกิจท่องเที่ยว สายการบิน และร้านค้าทั่วไป นับเป็นจุดเริ่มต้นของบัตรเครดิตประเภทชาร์จ์การ์ด (Charge Card) ซึ่งแตกต่างจากบัตรเครดิตในยุคแรก เนื่องจากบริษัท ไดเนอร์ส คลับ ไม่ได้เป็นผู้จำหน่ายสินค้า แต่ทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการให้บริการและอำนวยความสะดวกให้กับผู้ถือบัตรและร้านค้าที่มีข้อตกลงกับบริษัทเท่านั้น

ปี พ.ศ. 2501 ธนาคารเชสแมนฮัตตัน (Chase Manhattan Bank) ในนิวยอร์กได้ร่วมกับธนาคารแห่งอเมริกาในแคลิฟอร์เนีย (Bank of America) ในการส่งเสริมระบบบัตรเครดิต และในปีเดียวกันนี้ บัตรเครดิตอเมริกันเอ็กซ์เพรสก็ได้ถือกำเนิดขึ้น โดยพัฒนามาจากธนาคา (Money Order) และเช็คสำหรับผู้เดินทาง (Travel Cheque) เพื่อสร้างความสะดวกและปลอดภัยให้กับลูกค้า

ปี พ.ศ. 2503 ธนาคารเชสแมนฮัตตัน ได้ร่วมกับธนาคารแห่งอเมริกาปรับปรุงวิธีการดำเนินงานพร้อมกับขยายระบบบัตรเครดิตให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยออกบัตรเครดิตชื่อ “Bank American Card” ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น “Visa Card”

ปี พ.ศ. 2509 ธนาคารในแถบตะวันออกของสหรัฐอเมริกา ได้ร่วมกับบริษัท เวลล์ ฟาร์โกล์ ออกบัตรเครดิตชื่อ “Master Charge” ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น “Master Card”

สำหรับในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2503 เริ่มมีชาวต่างชาตินำบัตรเครดิตเข้ามาชำระค่าสินค้าและบริการต่างๆ ทำให้บริษัทห้างร้านต่างๆ คิดที่จะจัดตั้งบริษัทตัวแทนขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่หาสมาชิกที่รับบริการชำระค่าสินค้าและบริการด้วยบัตรเครดิตตามสถานบริการใหญ่ๆ

ปี พ.ศ. 2512 บริษัทไดเนอร์ส คลับ ได้ริเริ่มนำบัตรเครดิตเข้ามาใช้ในประเทศไทยเป็นครั้งแรกในลักษณะของ Travel and Entertainment Card โดยมุ่งอำนวยความสะดวกสำหรับสมาชิกบัตรที่นิยมการท่องเที่ยวและพักผ่อนหรือสมาชิกที่เป็นนักธุรกิจ ซึ่งมีความจำเป็นต้องเดินทางระหว่างประเทศอยู่เสมอ ซึ่งในระยะแรกบริษัทไดเนอร์ส คลับ อยู่ในรูปตัวแทนรับบัตรในไทย ต่อมาในปี พ.ศ. 2513 จึงได้จัดตั้งบริษัทไดเนอร์ส คลับ (ประเทศไทย) จำกัด ขึ้น เพื่อออกบัตรเอง โดยในระยะแรกบริษัทจะมุ่งเน้นเฉพาะกลุ่มผู้บริโภคระดับสูง จึงทำให้การขยายตัวเป็นไปอย่างช้าๆ หลังจากบัตรเครดิตต่างประเทศได้เข้ามาแพร่หลายในประเทศระยะหนึ่ง ธนาคารกสิกรไทยได้ร่วมกับธนาคารศรีนคร ออกบัตรเครดิตที่ใช้ภายในประเทศขึ้นภายใต้ชื่อ “บัตรเครดิตเอนกประสงค์” (All Purpose Credit Card) โดยเริ่มใช้เป็นครั้งแรก ในปี พ.ศ. 2515

ปี พ.ศ. 2517 ธนาคารกสิกรไทยได้เริ่มเป็นตัวแทนรับบัตรมาสเตอร์การ์ด โดยทำหน้าที่ด้านการตลาด ต่อมาในปีเดียวกันก็ได้สมัครเป็นสมาชิกวิซ่าอินเตอร์ เนชั่นแนล

ปี พ.ศ. 2521 ธนาคารกสิกรไทยได้ออกบัตรเครดิตของตนเองโดยใช้ชื่อบัตรเครดิตธนาคารกสิกรไทย ปลายปี พ.ศ. 2522 ธนาคารกสิกรไทยได้สมัครเป็นสมาชิก Interbank Card Association ทำการรับและออกบัตรมาสเตอร์การ์ด

ปี พ.ศ. 2524 ธนาคารไทยพาณิชย์ได้สมัครเป็นสมาชิกในการดำเนินการออกบัตรเครดิตระหว่างประเทศ โดยเป็นตัวแทนในการรับและออกบัตรวิซ่า และรับออกบัตรมาสเตอร์การ์ด และในปีเดียวกันนี้ บัตรอเมริกันเอ็กซ์เพรส หรือเอเม็กซ์ (AMEX) ได้เข้าสู่ตลาดเมืองไทย โดยเป็นการร่วมทุนกันระหว่างบริษัทบัตรอเมริกันเอ็กซ์เพรส ธนาคารกรุงเทพ และบริษัทซีทัวร์จำกัด

ปี พ.ศ. 2531 ธนาคารกรุงไทย ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ธนาคารศรีนคร ธนาคารนครชน และสหธนาคาร ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของบัตรวิซ่า และธนาคารกรุงเทพและธนาคารไทยพาณิชย์ ได้ออกบัตรเครดิตในประเทศเป็นของตนเอง

ปี พ.ศ. 2533 ธนาคารกรุงไทยและธนาคารกรุงศรีอยุธยาได้ออกบัตรเครดิตในประเทศเป็นของตนเองเช่นกัน และธนาคารศรีนคร ธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ ธนาคารทหารไทย ธนาคารนครหลวงไทย ธนาคารมหานครและธนาคารสหธนาคาร ร่วมกันออกบัตรเครดิตขวัญนคร ซึ่งเป็นบัตรภายในประเทศ นอกจากนี้ ธนาคารกรุงไทยได้ออกบัตรเครดิตกรุงไทย และบัตรวีซ่า พระอาทิตย์ โดยให้สิทธิประโยชน์มากกว่าและใช้ได้ทั่วโลก บัตรนี้มีสโลแกนว่า “เพียงใบเดียวก็เกินพอ” (สุรเชษฐ์ ชีวินิจ, 2541: 14)

ปี พ.ศ. 2534 ธนาคารไทยพาณิชย์ออกบัตรกอล์ฟการ์ด ร่วมกับเครือโรงแรมดุสิตธานี ออกบัตรดุสิตการ์ด และร่วมกับกลุ่มบริษัทชินวัตรคอมพิวเตอร์ฯ ออกบัตรชินการ์ด

ปี พ.ศ. 2535 ธนาคารกรุงไทยออกบัตรเครดิตวีซ่ากรุงไทย ธนาคารกรุงเทพได้ร่วมกับกลุ่มบริษัทสยามกลการออกบัตรเครดิตกลุ่มสยาม

ปี พ.ศ. 2536 ธนาคารกรุงเทพได้ร่วมมือกับห้างสรรพสินค้าเดอะมอลล์ ออกบัตรเดอะมอลล์การ์ด และร่วมกับห้างสรรพสินค้าโรบินสัน ออกบัตรเครดิตโรบินสันการ์ด

ปี พ.ศ. 2537 ธนาคารกรุงเทพร่วมกับบริษัทธนบุรีประกอบรถยนต์ และบริษัทในเครือ ออกบัตรเครดิตเมอร์ซิเดสการ์ด และร่วมกับโรงแรมเซ็นทรัลพลาซ่า ออกบัตรเครดิตเดอะเซ็นทรัลกรุ๊ป ออฟไฮเต็ล วีซ่าการ์ด

และในปี พ.ศ. 2538 ธนาคารกรุงเทพร่วมกับห้างสรรพสินค้าพาด้า ออกบัตรเครดิตพาด้าการ์ด และได้ลงนามในสัญญากับ Inter Bank Card Associate เพื่อออกบัตรเครดิตมาสเตอร์การ์ด

สรุปได้ว่าบัตรเครดิตใบแรกที่เข้ามาในประเทศไทย คือ บัตรไดเนอร์ส คลับ ซึ่งถือเป็นบัตรเครดิตใบแรกของโลกอีกด้วย ส่วนบัตรเครดิตที่ออกโดยธนาคารในประเทศนั้นธนาคารผู้ทำหน้าที่ออกบัตรเครดิตเป็นธนาคารแรก คือ ธนาคารกสิกรไทย จะเห็นได้ว่าในช่วงแรกๆ ธนาคารต่างๆ ในประเทศได้เรียนรู้การทำธุรกิจบัตรเครดิตจากบริษัทบัตรเครดิตของต่างประเทศก่อน โดยจะทำหน้าที่เป็นตัวแทนในการรับและออกบัตรเครดิตของต่างประเทศ เช่น บัตรมาสเตอร์การ์ด บัตรวีซ่า เป็นต้น ก่อนที่จะทำการออกบัตรเครดิตเป็นของตนเอง

2. โครงสร้างธุรกิจบัตรเครดิตในประเทศไทย

การศึกษาโครงสร้างธุรกิจบัตรเครดิตในประเทศไทย มีรายละเอียดดังนี้ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2545: 14-19)

2.1 การแบ่งตลาด (Segmentation)

สำหรับธุรกิจบัตรเครดิตในประเทศไทยในระยะแรกมีเพียงตลาดเดียว คือ ตลาดกลุ่มลูกค้าที่มีรายได้สูง จนกระทั่งธนาคารแห่งประเทศไทยได้ยกเลิกการกำหนดคุณสมบัติผู้ถือบัตรโดยอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์กำหนดรายได้ขั้นต่ำของผู้ถือบัตรได้เอง ทำให้ตลาดธุรกิจบัตรเครดิตสามารถแบ่งตลาดออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ตลาดกลุ่มลูกค้าที่มีรายได้สูง และตลาดกลุ่มลูกค้าที่มีรายได้ปานกลาง โดยมีเกณฑ์การแบ่งอยู่ที่ระดับรายได้ประมาณ 15,000 บาทต่อเดือน หรือมีเงินฝากในบัญชีที่สถาบันการเงินที่ผู้ประกอบการธุรกิจบัตรเครดิตพิจารณาเห็นว่าเป็นผู้มีฐานะการเงินเพียงพอที่จะชำระหนี้ได้ ซึ่งการแบ่งตลาดในลักษณะดังกล่าวนี้ ส่วนหนึ่งเกิดขึ้นจากการที่มีผู้ประกอบการรายใหม่ ซึ่งไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์ เช่น บริษัท อีออน ธนสินทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) และบริษัท จีอี แคปปิตอล (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) เป็นต้น ซึ่งเป็นบริษัทที่ไม่ได้อยู่ภายใต้การควบคุมของธนาคารแห่งประเทศไทยได้เข้ามาดำเนินธุรกิจบัตรเครดิต โดยเน้นเจาะกลุ่มลูกค้ารายได้ต่ำถึงปานกลาง ซึ่งเสนอบริการบัตรเครดิตควบคู่กับบริการอื่นๆ เช่น สินเชื่อเพื่อผู้บริโภคและสินเชื่อเพื่อการซื้อเงินผ่อน เป็นต้น

2.2 ผู้ให้บริการ

สำหรับผู้ให้บริการบัตรเครดิตอาจแบ่งกว้างๆ ได้ 2 กลุ่ม คือ

2.2.1 กลุ่มผู้ให้บริการที่เป็นธนาคารพาณิชย์ ซึ่งในกลุ่มนี้แบ่งย่อยออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ธนาคารพาณิชย์ไทย และธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ

2.2.2 กลุ่มผู้ให้บริการที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์ เช่น บริษัท อีออน ธนสินทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) และบริษัท จีอี แคปปิตอล (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) บริษัท สยาม เอ แอนด์ ซี จำกัด เป็นต้น ซึ่งเป็นกลุ่มที่เน้นการให้บริการด้านสินเชื่อเพื่อผู้บริโภคควบคู่ไปกับบริการบัตรเครดิต เช่น สินเชื่อส่วนบุคคล และสินเชื่อเช่าซื้อ เป็นต้น

2.3 ธุรกิจด้านบัตรเครดิต

โดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2545: 23-24)

2.3.1 ธุรกิจที่เกี่ยวกับผู้ถือบัตรเครดิต จะเริ่มออกบัตร อนุมัติวงเงินให้กับผู้ถือบัตร การกำกับดูแลการใช้จ่ายผ่านบัตร การรับชำระหนี้ และการติดตามหนี้ โดยที่ธนาคาร/บริษัทผู้ออกบัตร (Issuing Bank) จะได้รับรายได้เป็นค่าธรรมเนียมในการทำรายการต่างๆ และดอกเบี้ยรับ ธุรกิจด้านนี้เรียกว่า ธุรกิจการออกบัตรเครดิต (Issuing Business) โดยค่าธรรมเนียมที่ได้รับจะประกอบไปด้วยค่าธรรมเนียมที่ได้รับในฐานะธนาคาร/บริษัทผู้ออกบัตร เรียกว่า Interchange Fee ซึ่งคิดเป็น

อัตราส่วนของการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตทุกครั้งที่มีผู้ถือบัตรทำบัตรเครดิตของธนาคารไปชำระค่าสินค้าและบริการ นอกจากนี้ยังมีการคิดอัตราดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมอื่นๆ เช่น ค่าธรรมเนียมการใช้บริการเบิกเงินสดล่วงหน้า เป็นต้น

2.3.2 ธุรกิจเกี่ยวกับร้านค้าที่รับชำระด้วยบัตรเครดิต ภายหลังจากคัดเลือกและแต่งตั้งร้านค้าแล้ว ธนาคาร (Acquiring Bank) จะติดตั้งเครื่องรูดบัตรให้กับร้านค้า กำกับดูแลการอนุมัติการรับชำระเงินค่าสินค้าหรือบริการจากผู้ถือบัตร รวมทั้งควบคุมการกระทำทุจริตของร้านค้า ซึ่งธุรกิจด้านนี้เรียกว่า ธุรกิจร้านค้าบัตรเครดิต (Acquiring Business) ซึ่งการแข่งขันในปัจจุบันค่อนข้างรุนแรง เนื่องจากธุรกิจนี้เป็นธุรกิจที่มีค่าใช้จ่ายในการให้บริการแบบคงที่ ไม่ขึ้นกับจำนวนครั้งที่ร้านค้ารับรูดบัตรเครดิต ดังนั้น ธุรกิจนี้จึงเป็นธุรกิจที่อาศัยการประหยัดต่อขนาด ถึงแม้ว่าต้นทุนในการติดตั้งเครื่องรูดบัตรจะไม่สูงมากนัก แต่เนื่องจากรายได้ที่ได้รับจากการใช้เครื่องค่อนข้างต่ำ ประกอบกับค่าธรรมเนียมที่จะต้องจ่ายให้ธนาคาร/บริษัทผู้ออกบัตร (Interchange Fee) ถูกกำหนดโดยบริษัทบัตรเครดิต (วิซ่าและมาสเตอร์การ์ด) ทำให้ส่วนต่างระหว่างอัตราค่าธรรมเนียมที่ธนาคารได้รับจริงจึงอยู่ในระดับต่ำ ดังนั้น ผู้ให้บริการเครื่องรูดบัตรเครดิตจึงมุ่งเน้นให้ได้จำนวนและมูลค่ารายได้ที่มากเพียงพอ โดยจะเน้นไปที่ร้านค้าที่มีรายการซื้อขายผ่านบัตรเครดิตเป็นจำนวนมากเป็นหลัก ซึ่งรายได้ของธนาคาร/บริษัทร้านค้า จะมาจากค่าธรรมเนียมซึ่งคิดตามสัดส่วนของมูลค่าการใช้บัตรผ่านเครื่องรูดบัตรเครดิตทั้งหมด โดยทั่วไปอัตราค่าธรรมเนียมที่คิดจากร้านค้านี้ เรียกว่า Discount Rate อยู่ในระหว่างร้อยละ 1.50-3.00 อย่างไรก็ตาม ค่าธรรมเนียมที่ได้รับส่วนหนึ่งจะต้องแบ่งเพื่อชำระให้กับธนาคาร/บริษัทผู้ออกบัตร

2.4 ภาวะการแข่งขัน

การแข่งขันด้านลูกค้าหรือผู้ถือบัตร สำหรับการแข่งขันในตลาดระดับกลุ่มผู้มีรายได้สูง ซึ่งให้ความสำคัญกับค่าธรรมเนียม ค่าบริการและคุณภาพของบริการเป็นหลัก กลยุทธ์การแข่งขันจึงเน้นหนักทางด้านการรักษาฐานลูกค้าผู้ถือบัตรเดิมและเพิ่มฐานผู้ถือบัตรใหม่ โดยการยกเว้นค่าธรรมเนียมแรกเข้าและค่าธรรมเนียมรายปีให้กับผู้สมัคร การลดอัตราดอกเบี้ย และการขยายระยะเวลาปลอดดอกเบี้ย นอกเหนือจากการแข่งขันด้านราคาแล้ว ธนาคารผู้ออกบัตรยังจัดรายการส่งเสริมการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตในรูปแบบต่างๆ เช่น การให้ส่วนลดในการซื้อสินค้าและบริการต่างๆ การสะสมคะแนนเพื่อแลกของสมนาคุณ เป็นต้น ซึ่งธนาคารประเมินว่ากลยุทธ์หลัง นอกจากจะเป็นการกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตแล้ว ยังเป็นการสร้างความจงรักภักดีต่อผลิตภัณฑ์ (Brand Loyalty) ให้ผู้ถือบัตรเครดิตเพื่อลดโอกาสการยกเลิกการถือบัตรเครดิตหรือเปลี่ยนไปถือบัตรเครดิตของธนาคารอื่น ทั้งนี้เนื่องจากธุรกิจบัตรเครดิตเป็นธุรกิจที่ต้องการ

ประหยัดต่อขนาด (Economic of Scale) การรักษาสถานลูกค้าหรือส่วนแบ่งตลาดไว้ได้จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างมาก โดยเฉพาะในภาวะที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกมาตรการควบคุมเพดานอัตราดอกเบี้ยและการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการใช้บริการต่างๆ ซึ่งทำให้ธนาคารผู้ออกบัตรไม่สามารถเรียกเก็บค่าบริการต่างๆ ในอัตราสูงได้ดังเดิม ส่วนการแข่งขันในธุรกิจร้านค้ารับบัตรเครดิต (Acquiring Business) กลยุทธ์ที่ธนาคารผู้ออกบัตรใช้ส่วนใหญ่ ได้แก่ กลยุทธ์ด้านราคา โดยแข่งกันลดอัตราค่าธรรมเนียมที่หักจากร้านค้า (Discount Fee) เป็นหลัก เนื่องจากร้านค้าจะเลือกติดตั้งเครื่องรูดบัตรของธนาคารที่ให้เสนอที่ดีที่สุด ดังนั้น เงื่อนไขสำคัญที่จะทำให้ธนาคารบรรลุกลยุทธ์นี้ คือ การจัดหาเครื่องรูดบัตรที่มีต้นทุนต่ำกว่าคู่แข่งขึ้นเพื่อสร้างความได้เปรียบ

3. ประเภทของบัตรเครดิต

ประเภทของบัตรเครดิตสามารถแบ่งได้ 3 ประเภท คือ การแบ่งตามลักษณะของผู้ออกบัตร การแบ่งตามลักษณะการใช้บัตรเครดิต และการแบ่งตามพื้นที่การใช้บัตร ดังนี้ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2545: 20-23)

3.1 การแบ่งตามพื้นที่การใช้บัตร

แบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

3.1.1 บัตรเครดิตในประเทศ (Local Credit Card) เป็นบัตรเครดิตที่ผู้ออกบัตรให้ผู้ถือบัตรใช้ซื้อสินค้าและบริการภายในประเทศ กล่าวคือ บัตรเครดิตประเภทนี้ใช้ได้เฉพาะในประเทศ ไม่สามารถทำไปใช้ในต่างประเทศไทย เช่น บัตรเครดิตธนาคารกรุงเทพ บัตรเครดิตธนาคารกสิกรไทย เป็นต้น

3.1.2 บัตรเครดิตต่างประเทศ (International Card) เป็นบัตรเครดิตที่ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินเป็นตัวแทนออกบัตรให้กับลูกค้า เช่น บัตรวีซ่า มาสเตอร์การ์ด เป็นต้น หรือบริษัทเจ้าของบัตรจะเป็นผู้ออกบัตรโดยตรง เช่น บัตรอเมริกันเอ็กซ์เพรส และบัตรไดเนอร์สคลับ เป็นต้น โดยสามารถนำไปใช้ได้ทั้งในและต่างประเทศทั่วโลก

3.2 การแบ่งตามลักษณะของผู้ออกบัตร

แบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่

3.2.1 บัตรเครดิตที่ออกโดยธนาคารในประเทศหรือธนาคารต่างประเทศที่มีตัวแทนในประเทศไทย บัตรที่ออกโดยธนาคารในประเทศจะเป็นบัตรที่ใช้ได้เฉพาะภายในประเทศ

เช่น บัตรเครดิตธนาคารกรุงเทพ และบัตรเครดิตธนาคารกสิกรไทย เป็นต้น ส่วนบัตรที่ออกโดยธนาคารต่างประเทศที่มีตัวแทนในประเทศไทยซึ่งสามารถใช้ระหว่างประเทศ ได้แก่ บัตรเครดิตวีซ่า และบัตรเครดิตมาสเตอร์การ์ด ซึ่งบัตรเครดิตวีซ่ามีด้วยกัน 2 แบบ คือ บัตรคลาสสิกและบัตรทอง ส่วนบัตรเครดิตมาสเตอร์การ์ดนั้นมีอยู่ 2 แบบ คือ บัตรเงินและบัตรทอง

3.2.2 บัตรเครดิตที่ออกโดยบริษัทบัตรเครดิต (Company Card) เช่น บัตรอเมริกันเอ็กซ์เพรส บัตรไดเนอร์ส คลับ เป็นต้น บัตรประเภทนี้เป็นบัตรที่มุ่งเน้นการท่องเที่ยวและการเดินทาง โดยทางบริษัทจะเป็นผู้ออกบัตรให้ และมีตัวแทนในการให้บริการข่าวสาร และติดต่อสอบถามเพื่ออำนวยความสะดวกแก่สมาชิกทั่วโลก

3.2.3 บัตรเครดิตที่ออกโดยธุรกิจอื่นๆ (Private House Credit) เช่น ห้างสรรพสินค้า โรงแรม โรงพยาบาล และภัตตาคาร เป็นต้น บัตรเครดิตประเภทนี้มีขอบเขตการใช้ค่อนข้างจำกัด คือ สามารถใช้ชำระค่าสินค้าและบริการได้เฉพาะในกิจการของผู้ออกบัตรเท่านั้น

3.2.4 บัตรเครดิตร่วม (Affinity Card) เป็นบัตรที่ธนาคารในประเทศ หรือต่างประเทศ หรือบริษัทบัตรเครดิตออกร่วมกับองค์กรธุรกิจขนาดใหญ่ เช่น ห้างสรรพสินค้า โรงแรม โรงพยาบาล เป็นต้น โดยบัตรนี้จะมีสิทธิพิเศษอื่นๆ เพิ่มขึ้นมาจากบัตรเครดิตของธนาคาร ซึ่งจะแตกต่างกันไปตามลักษณะของธุรกิจที่เข้าร่วม แต่ส่วนมากจะอยู่ในรูปของการให้ส่วนลด

3.3 การแบ่งตามลักษณะการให้เครดิต

แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

3.3.1 บัตรเครดิต (Credit Card) เป็นบัตรที่ออกโดยธนาคารในประเทศร่วมกับสถาบันเครดิตระหว่างประเทศ หรือธนาคารในประเทศออกบัตรของตนเอง (Local Credit Card) บัตรประเภทนี้ผู้ใช้บัตรอาจจะเลือกชำระเงินเต็มจำนวนภายในระยะเวลาอันสั้นที่กำหนดไว้ ซึ่งโดยปกติ คือ 1 เดือน โดยไม่เสียดอกเบี้ย หรือสามารถเลือกชำระเงินคืนเพียงบางส่วนโดยเสียดอกเบี้ยในส่วนที่เหลือก็ได้ ในกรณีที่เลือกชำระเงินคืนเพียงบางส่วนอันทำให้ผู้ใช้บัตรต้องเสียดอกเบี้ยในส่วนที่ค้างชำระนี้จะเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับผู้ออกบัตรอีกทางหนึ่ง บัตรประเภทนี้มีจุดประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้จ่ายสินค้าและบริการสำหรับดำรงชีวิตประจำวันเป็นสิ่งสำคัญ มีการจำกัดวงเงินสินเชื่อไว้ระดับหนึ่ง บัตรประเภทนี้ ได้แก่ บัตรเครดิตวีซ่า บัตรเครดิตมาสเตอร์การ์ด และบัตรเครดิตธนาคารต่างๆ

3.3.2 บัตรชำระการ์ด (Charge Card) เป็นบัตรที่ผู้ถือบัตรจะต้องชำระเงินเต็มจำนวนให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาอันสั้นที่กำหนดไว้ ซึ่งโดยปกติจะเป็น 1 เดือน บัตรประเภทนี้มี

จุดประสงค์หลักในการใช้สอยในการเดินทางท่องเที่ยวและพักผ่อน โดยไม่จำกัดวงเงินการใช้จ่าย บัตรประเภทนี้ ได้แก่ บัตรอเมริกันเอ็กซ์เพรส บัตรโคเนอรัส คลับ เป็นต้น

4. ประโยชน์ของบัตรเครดิต

บัตรเครดิตเป็นธุรกิจด้านบริการที่มีผู้เกี่ยวข้อง 3 ฝ่าย คือ ผู้ถือบัตร ผู้ออกบัตร และร้านค้าผู้รับบัตร ซึ่งได้รับผลประโยชน์ในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป คือ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2545: 24-26)

4.1 ประโยชน์ทางด้านผู้ถือบัตร

4.1.1 เพิ่มความสะดวกสบาย และความคล่องตัวในการจับจ่ายใช้สอย เนื่องจากไม่ต้องพกพาเงินสดติดตัวจำนวนมาก และสามารถใช้ได้ในกรณีที่ไม่ได้มีการวางแผนการซื้อไว้ล่วงหน้า ทั้งนี้ความสะดวกสบายดังกล่าวอาจครอบคลุมพื้นที่เฉพาะภายในประเทศหรือรวมไปถึงต่างประเทศด้วยก็ได้ ขึ้นอยู่กับว่าบัตรเครดิตนั้นเป็นบัตรประเภทใด

4.1.2 เพิ่มอำนาจในการจับจ่ายใช้สอยทางอ้อม กล่าวคือ ผู้ถือบัตรมีอำนาจในการใช้จ่ายมากกว่าปกติสูงขึ้น 2-3 เท่าจากเงินเดือนปกติ และสามารถซื้อสินค้าหรือบริการได้โดยไม่ต้องชำระเงินสดทันที เนื่องจากสถาบันการเงินหรือบริษัทผู้ออกบัตรจะให้เครดิตแก่ผู้ถือบัตรโดยไม่ต้องเสียดอกเบี้ยในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งเรียกว่า “ระยะเวลาปลอดดอกเบี้ย” ซึ่งการให้บริการในลักษณะนี้เป็นการสร้างพฤติกรรมฟุ่มเฟือยแก่ผู้บริโภค โดยยอมนำเงินในอนาคตมาใช้จ่ายล่วงหน้าในปัจจุบัน

4.1.3 มีบริการพิเศษในการช่วยแก้ปัญหาในยามฉุกเฉิน เช่น ผู้ถือบัตรสามารถใช้บัตรเครดิตเบิกเงินสดล่วงหน้าจากเคาน์เตอร์หรือเครื่องฝากถอนอัตโนมัติ (ATM) ได้

4.1.4 ได้รับส่วนลดพิเศษจากร้านค้าที่เข้าร่วมรายการเมื่อใช้จ่ายผ่านบัตรตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ หรืออาจได้รับคะแนนสะสมตามสัดส่วนปริมาณการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตเพื่อนำไปแลกของรางวัลต่างๆ ตามที่ผู้ออกบัตรกำหนดไว้ หรืออาจใช้เพื่อขอยกเว้นค่าธรรมเนียมการเป็นสมาชิกผู้ถือบัตรรายปีของปีถัดไปได้

4.1.5 ได้รับสิทธิประโยชน์หรือบริการเสริมอื่นๆ เช่น ได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมในการซื้อเช็คเดินทาง ให้บริการสำรองตั๋วเครื่องบิน โรงแรมที่พัก บริการรถเช่า ได้รับประกันอุบัติเหตุระหว่างการเดินทางโดยอัตโนมัติหากชำระค่าตั๋วเดินทางผ่านบัตรเครดิต เป็นต้น

4.1.6 ได้รับความเชื่อถือในสังคม เพราะก่อนที่บริษัทผู้ออกบัตรจะทำการออกบัตรให้กับผู้ถือบัตรแต่ละใบ ผู้ออกบัตรจะต้องมีการตรวจสอบฐานะทางการเงินของผู้ยื่นขอมิบัตรอย่างละเอียดก่อน หลังจากนั้นทางผู้ออกบัตรจะกำหนดวงเงินให้แก่ผู้ถือบัตร โดยออกมาในรูปของบัตรธรรมดา บัตรเงิน หรือบัตรทอง (สุรเชษฐ ชีวินิจ, 2541: 14)

4.1.7 ได้รับความปลอดภัย ไม่ต้องเสี่ยงจากการถูกฉ้อ ปล้น เนื่องจากผู้ถือบัตรไม่จำเป็นต้องพกเงินสดติดตัวจำนวนมาก เพราะบัตรเครดิตสามารถใช้ชำระค่าสินค้าหรือบริการแทนเงินสดได้ และปลอดภัยจากการถูกโจรกรรม หรือสูญหาย เพียงแค่ผู้ถือบัตรแจ้งอายัดการใช้บัตรกับผู้ออกบัตร (สุรเชษฐ ชีวินิจ, 2541: 15)

4.2 ประโยชน์ทางด้านผู้ออกบัตรเครดิต

4.2.1 ทราบพฤติกรรมการใช้จ่ายที่แท้จริงของลูกค้ามากกว่าการออกสำรวจซึ่งมีโอกาสเกิดความคลาดเคลื่อนได้ง่าย ข้อมูลที่ได้เหล่านี้สามารถนำมาใช้ในการปรับกลยุทธ์ทางการตลาดต่างๆ เพื่อสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างถูกต้องมากขึ้น

4.2.2 ได้รับความรายได้เพิ่มจากอัตราแลกเปลี่ยน เมื่อชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย หรือคนไทยเดินทางไปต่างประเทศมีการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต เนื่องจากต้องมีการโอนเงินระหว่างประเทศ

4.2.3 มีรายได้เพิ่มขึ้นจากรายได้หลักที่ได้รับ คือ รายได้จากค่าธรรมเนียมแรกเข้า ค่าธรรมเนียมรายปี ค่าธรรมเนียมจากการเบิกเงินสดล่วงหน้า ค่าธรรมเนียมจากร้านค้า และรายได้จากดอกเบี้ยของหนี้ค้ำชำระ

4.3 ประโยชน์ทางด้านร้านค้าผู้รับบัตรเครดิต

4.3.1 ทำให้ยอดขายเพิ่มขึ้น เนื่องจากการมีบัตรเครดิตทำให้ผู้บริโภคมีอำนาจในการซื้อเพิ่มขึ้นแม้ผู้บริโภคจะมีเงินสดไม่เพียงพอ ทำให้ผู้บริโภคตัดสินใจซื้อง่ายขึ้น ดังนั้นการรับบัตรเครดิตของร้านค้าจึงมีแนวโน้มทำให้ยอดขายเพิ่มขึ้น

4.3.2 ร้านค้าไม่ต้องเผชิญกับความเสียด้านหนี้สูญ หากปฏิบัติตามระเบียบของผู้ออกบัตรเครดิต เพราะผู้ออกบัตรจะเป็นผู้รับความเสี่ยงจากหนี้สูญไว้เอง

4.3.3 ร้านค้าสามารถประหยัดเวลาในการนับเงินสด การทอนเงินให้ลูกค้าและปลอดภัยจากการรับชำระค่าสินค้าผิดพลาด

4.3.4 มีความปลอดภัยจากการถูกโจรกรรม เนื่องจากไม่ต้องเก็บเงินสดไว้ที่ร้านจำนวนมากๆ และปลอดภัยกว่าการนำเงินสดไปฝากธนาคาร เนื่องจากการรับชำระหนี้ของร้านค้าจะมีใบในการขายสินค้าเป็นหลักฐานในการนำเงินเข้าบัญชี

5. ข้อดีของการใช้บัตรเครดิต

ข้อดีของการใช้บัตรเครดิต มีดังนี้ (สุขใจ นำผิด, 2545: 72-73)

5.1 อำนวยความสะดวก (Convenience) ผู้บริโภคส่วนใหญ่รู้สึกว่าการซื้อสินค้าและชำระค่าบริการด้วยบัตรเครดิตนั้นจะมีความสะดวกสบายและปลอดภัยกว่าการชำระด้วยเงินสดหรือเช็ค เพราะไม่ต้องนำเงินสดติดตัวไปเป็นจำนวนมากก็สามารถหาซื้อสินค้าและบริการได้ และวิธีการชำระเงินก็สะดวกเพราะเมื่อถึงกำหนดชำระทางร้านค้าก็จะส่งใบแจ้งยอดบัญชีมาเรียกเก็บตามรายการที่ซื้อไว้ และการชำระเงินตามใบแจ้งยอดที่เรียกเก็บซึ่งจะทราบกำหนดการชำระเงินที่แน่นอน เป็นความสะดวกในการบริหารการเงินตามงบประมาณของบุคคล

5.2 เพิ่มขีดความสามารถในการบริโภค (Increase Total Consumption Benefits) การใช้บัตรเครดิตจะทำให้บุคคลสามารถบริโภคสินค้าและบริการไม่มากกว่าจำนวนเงินที่มีอยู่ ดังนั้นในแต่ละเดือนถ้าสามารถใช้เครดิตในการบริโภคได้ด้วยแล้วก็จะทำให้สามารถซื้อสินค้าและบริการมากกว่าเงินเดือนและรายได้ที่หามาได้ ซึ่งเป็นข้อดีอย่างยิ่งสำหรับผู้เริ่มต้นทำงานหรือกำลังสร้างครอบครัวที่ระยะแรกยังมีรายได้ไม่มากนัก แต่มีความจำเป็นต้องการใช้จ่ายมาก ดังนั้น เครดิตนับว่ามีส่วนเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของบุคคล

5.3 เป็นแหล่งเงินยามฉุกเฉิน (Emergency Use) การขัดข้องทางการเงินมักเกิดได้กับทุกคน บางครั้งเกิดความจำเป็นต้องใช้จ่ายกะทันหัน เช่น เมื่อเกิดการว่างงานหรือเจ็บไข้ได้ป่วย เป็นต้น ซึ่งเงินออมที่มีอยู่อาจไม่พอใช้ แต่ถ้าบุคคลมีเครดิตดีและได้รับวงเงินสินเชื่อจากธนาคารก็สามารถเบิกเงินกู้มาใช้จ่ายก่อนเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้น

5.4 เป็นประโยชน์ในแง่การลงทุน (Investment Purposes) ในการซื้อหาสิ่งของหรือทรัพย์สินลงทุนบางรายการซึ่งมีมูลค่าสูงและราคาแพงมาก บางคนไม่มีเงินสดเพียงพอที่จะซื้อหา เช่น บ้าน หรือรถยนต์ เป็นต้น ถ้าเปิดโอกาสให้มีการใช้เครดิตหรือให้สินเชื่อเชื่อก็จะช่วยให้อีกคนจำนวนมากได้มีโอกาสเป็นเจ้าของทรัพย์สินลงทุนที่มีค่าดังกล่าว

5.5 ป้องกันความเสี่ยงจากเงินเฟ้อ (Protection Against Inflation) ในภาวะเงินเฟ้อ การใช้เครดิตเป็นสิ่งจำเป็นและมีความเหมาะสมอย่างยิ่ง เพราะจะช่วยป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะเงินเฟ้อ เนื่องจากภาวะเงินเฟ้อที่ราคาสินค้าและบริการสูงขึ้น หากเก็บเงินสดไว้เพื่อซื้อ

สินค้าบางครึ่งอาจทำไม่ได้เพราะเงินที่สะสมไว้เพิ่มไม่ทันกับราคาสินค้าที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่ถ้าซื้อโดยอาศัยเครดิตจะทำให้ได้สินค้าในขณะที่มีราคาถูกลงอยู่

6. ผลกระทบของการใช้บัตรเครดิต

ผลกระทบของการใช้บัตรเครดิต (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2551) ดังนี้

6.1 บัตรเครดิตเป็นบัตรที่สามารถใช้แทนเงินสดได้ เป็นตัวกระตุ้นให้ผู้ถือบัตรเกิดความกล้าและอยากที่จะซื้อ ทำให้เกิดความสุรุ่ยสุร่ายการใช้จ่ายเกินตัว (Overspending) เพราะสิ่งของบางอย่างไม่จำเป็นไม่ควรซื้อก็ซื้ออย่างไม่ลังเล และมักซื้อโดยไม่มีการวางแผนล่วงหน้าก่อน หาก ผู้ถือบัตรไม่สามารถยับยั้งชั่งใจได้ อาจทำให้เกิดปัญหาทางการเงินในภายหลังได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ถือบัตรเครดิตหลายใบ ปัญหาที่ตามมาก็คือเกิดหนี้สินล้นพ้นตัว สร้างความเดือดร้อนให้กับครัวเรือนเพราะค่าปรับและดอกเบี้ยทำให้ผู้ถือบัตรต้องแบกภาระหนี้สินเกินกว่าเงินต้นหลายเท่า เมื่อมีปัญหาการชำระหนี้ก็ต้องหันไปกู้เงินนอกระบบมาใช้สิน ซึ่งจะรุนแรงกว่าเก่ามากนัก หากผู้ถือบัตรไม่สามารถชำระหนี้ได้ ย่อมส่งผลกระทบต่อผู้ออกบัตรและเพื่อเป็นการป้องกันผู้บริโภคควรวางแผนทำงบประมาณล่วงหน้า และควบคุมการใช้จ่ายให้อยู่ในขอบเขตของงบประมาณที่กำหนดไว้

6.2 นอกจากต้นทุนของการใช้บัตรเครดิตที่เป็นอัตราดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายในกรณีที่ไม่สามารถจ่ายชำระได้ตามกำหนดแล้ว นอกจากนี้ยังมีค่าธรรมเนียม ค่าสมาชิก และค่าใช้จ่ายอื่นๆ อีก เช่น ค่าติดตามทางถาม หรือกรณีที่มีการฟ้องร้องกันในศาล ก็จะมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีเพิ่มเข้ามาอีกด้วย ซึ่งถือว่าเป็นต้นทุนของการใช้บัตรเครดิต

6.3 บัตรเครดิตอาจทำให้เกิดภัยแก่ผู้ถือบัตรได้ เช่นการขโมยบัตร หรือขโมยข้อมูลในบัตรเครดิต รวมทั้งการปลอมแปลงบัตรเครดิตของผู้อื่นแล้วนำไปใช้ ถือว่าเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและการเงิน ก่อให้เกิดความสูญเสียทั้งผู้ออกบัตร ร้านค้า และผู้ถือบัตร ซึ่งในแต่ละปีคิดเป็นมูลค่ามหาศาล ถึงแม้ผู้ออกบัตรจะพยายามอย่างเต็มที่ที่จะป้องกันการปลอมแปลงบัตรเครดิตด้วยการนำเอาแถบรหัสแม่เหล็กซึ่งเป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ถือบัตรฝังลงในบัตรเครดิต แต่ก็ไม่สามารถป้องกันได้ บัตรเครดิตปลอมก็ยังมีให้เห็นกันตลอด

6.4 เป็นการส่งเสริมให้เกิดปัญหาเงินเฟ้อ (Contributory to Inflation) เพราะหากคนส่วนใหญ่หันมาใช้เครดิตมากขึ้นแล้ว ก็จะก่อภาวะอุปสงค์ (Demand) มากกว่าอุปทาน (Supply) ซึ่งผลักดันให้ราคาสินค้าและบริการสูงขึ้น

7. ข้อมูลสถิติการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต

จากสถิติของธนาคารแห่งประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2548-2554 พบว่า มีจำนวนบัตรเครดิตที่ออกโดยธนาคารพาณิชย์ไทย สาขานานาชาติต่างประเทศในประเทศไทย และบริษัทประกอบธุรกิจบัตรเครดิตที่ไม่ใช่สถาบันการเงินในปี พ.ศ. 2548 รวมทั้งสิ้น 10,010,203 บัตร เพิ่มขึ้นเป็น 14,320,259 บัตร หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 43.06 ในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2554 อย่างไรก็ตาม จำนวนบัตรเครดิตมีอัตราการขยายตัวลดลงจากร้อยละ 10.12 ในปี พ.ศ. 2550 เป็นร้อยละ 8.07 และร้อยละ 3.99 ในปี พ.ศ. 2551-2552 ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นผลกระทบจากความไม่แน่นอนทางการเมืองภายในประเทศ และภาวะวิกฤติเศรษฐกิจที่ทุกประเทศทั่วโลกกำลังประสบอยู่ในปัจจุบัน ดังตารางที่ 3.1



ตารางที่ 3.1 ปริมาณบัตรเครดิตแยกตามประเภทสถาบันการเงิน ปี พ.ศ. 2548-2554

สถาบันการเงิน	ปริมาณบัตรเครดิต (บัตร)						
	2548	2549	2550	2551	2552	2553	มี.ค. 2554 ¹
1. ธนาคารพาณิชย์ไทย	3,911,533	4,370,166	4,735,984	5,016,032	5,464,088	5,788,742	5,772,828
1.1 บัตรเครดิตธนาคาร	320,689	114,611	83,016	79,578	102,433	104,479	109,975
1.2 ตัวแทนออกบัตร	3,590,844	4,255,555	4,652,968	4,936,454	5,361,655	5,684,263	5,662,853
2. สาขาธนาคารพาณิชย์ ต่างประเทศในประเทศไทย	1,111,970	1,213,404	1,300,923	1,365,483	1,323,098	1,351,743	1,380,334
2.1 ตัวแทนออกบัตร	1,111,970	1,213,404	1,300,923	1,365,483	1,323,098	1,351,743	1,380,334
3. บริษัทประกอบธุรกิจบัตร เครดิตที่มีใช้สถาบันการเงิน	4,986,700	5,316,996	5,966,462	6,590,179	6,702,216	7,047,330	7,167,097
3.1 บัตรเครดิตบริษัท	1,410,139	1,280,818	1,171,619	1,078,324	1,018,756	1,000,271	998,838
3.2 ตัวแทนออกบัตร	3,576,561	4,036,178	4,794,843	5,511,855	5,683,460	6,047,059	6,168,259
รวม	10,010,203	10,900,566	12,003,369	12,971,694	13,489,402	14,187,815	14,320,259
การเติบโต (ร้อยละ)		8.89	10.12	8.07	3.99	5.18	0.93

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย, พฤษภาคม 2554

¹ ข้อมูลเดือนมีนาคม 2554 เป็นข้อมูลประมาณการ

ตารางที่ 3.2 ปริมาณการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตและยอดสินเชื่อค้างปี พ.ศ. 2548-2554

	จำนวนเงิน (ล้านบาท)						
	2548	2549	2550	2551	2552	2553	มี.ค. 2554 ¹
จำนวนบัตรเครดิต	10,010,203	10,900,566	12,003,369	12,971,694	13,489,402	14,187,815	14,320,259
เปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)		8.89	10.12	8.07	3.99	5.18	0.93
ปริมาณการใช้จ่ายรวม	64,358.09	73,424.86	79,759.68	86,500.61	101,590.39	119,577.45	98,320.43
เปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)		14.09	8.63	8.45	17.44	17.71	-17.78
ในประเทศ	46,637.12	53,117.20	58,507.18	64,635.19	79,398.90	94,835.78	75,527.91
ต่างประเทศ	2,090.88	2,182.55	2,423.51	2,535.58	3,158.16	5,168.87	4,289.13
เบิกเงินสดล่วงหน้า	15,630.09	18,125.11	18,828.99	19,329.84	19,033.33	19,572.80	18,503.39
ยอดสินเชื่อค้าง	144,211.05	171,005.37	179,275.56	189,226.88	196,598.97	216,426.53	194,698.95
เปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)		18.58	4.84	5.55	3.90	10.09	-10.04

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย, พฤษภาคม 2554

¹ ข้อมูลเดือนมีนาคม 2554 เป็นข้อมูลประมาณการ

จากตารางที่ 3.2 ปริมาณการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตมีอัตราการขยายตัวที่เพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2553 มีมูลค่า 119,577.45 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 17.71 จากช่วงเดียวกันของปี พ.ศ. 2552 และ พ.ศ. 2551 ซึ่งมีการขยายตัวร้อยละ 17.44 และร้อยละ 8.45 ตามลำดับ ในขณะที่ปริมาณยอดสินเชื่อคงค้างบัตรเครดิตโดยรวมก็มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน โดยในปี พ.ศ. 2553 มีปริมาณสินเชื่อคงค้างทั้งสิ้น 216,426.53 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 10.09 จากช่วงเวลาเดียวกันของปี พ.ศ. 2552 และ พ.ศ. 2551 ซึ่งมีการขยายตัว ร้อยละ 3.90 และร้อยละ 5.55 ตามลำดับ

อย่างไรก็ตาม บัตรเครดิตจะไม่ได้ได้รับความนิยมหากไม่มีปัจจัยรอบด้านผลักดันและเกื้อหนุนทั้งด้านเศรษฐกิจ ด้านการเงิน และความพยายามพัฒนารูปแบบและสิทธิประโยชน์ของการใช้บัตรให้เป็นที่พอใจแก่ผู้ใช้บริการ รวมทั้งพฤติกรรมของผู้บริโภคที่แปรเปลี่ยนไปตามภาวะเศรษฐกิจ ซึ่งผลการวิจัยของธวัชชัย ทิพย์ชุน (2548: 24) ที่ได้วิจัยเกี่ยวกับทัศนคติและพฤติกรรมการใช้บัตรของผู้ใช้บริการบัตรเครดิตธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) สรุปได้ดังนี้

1. ด้านเศรษฐกิจ การขยายตัวของระบบเศรษฐกิจก่อให้เกิดการพัฒนาทั้งด้านการค้า การเงิน และการพัฒนาประชากร

2. ด้านการเงิน สถาบันการเงินมีการพัฒนาบริการให้สอดคล้องกับการพัฒนาของระบบเศรษฐกิจโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขยายขอบข่ายการให้บริการจากเดิมที่เน้นการบริการแบบ Wholesale Banking คือให้ความสำคัญกับลูกค้ารายใหญ่และกลุ่มธุรกิจมาเป็นเน้นบริการแบบ Retail Banking ซึ่งลูกค้ารายย่อยเริ่มมีความสำคัญมากขึ้น ดังนั้นการเพิ่มบริการให้หลากหลายย่อมได้เปรียบคู่แข่ง บริการด้านบัตรเครดิตก็เป็นบริการหนึ่ง ซึ่งธนาคารพาณิชย์เริ่มมองเห็นช่องทางของการเป็นแหล่งรายได้ที่น่าสนใจ ซึ่งเดิมที่เคยเป็นแหล่งรายได้เสริมแต่ในปัจจุบันกลายเป็นแหล่งรายได้ที่มีความสำคัญยิ่งขึ้น

3. ด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ การนำระบบคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้กับระบบธนาคารพาณิชย์ทำให้ธนาคารพาณิชย์เริ่มเข้าสู่ยุคของ Electronic Banking อย่างแท้จริงและพัฒนาขึ้นมาเป็นลำดับจนถึงปัจจุบันนี้ ระบบเงินด่วนจากเครื่องฝากถอนอัตโนมัติ (ATM) ที่ตั้งอยู่ทั่วประเทศ และในปัจจุบันระบบโอนเงินฉุกเฉินจากบัตรเครดิตมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนทั่วไปมากยิ่งขึ้น

4. นโยบายการเงินของประเทศ ปัจจุบันธนาคารแห่งประเทศไทยมีนโยบายในการปรับปรุงและพัฒนาระบบการชำระเงินให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และพัฒนาตราสารทางการเงินให้มีความหลากหลายแทนการใช้เงินสดเพียงแต่อย่างเดียว ซึ่งเป็นแนวทางเดียวกับการที่ธนาคารพาณิชย์นำระบบ Electronic เข้ามาใช้กับงานธนาคารและมีบัตรเครดิตแทนการใช้เงินสด

บทที่ 4

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้ เป็นการศึกษาถึงผลกระทบของการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตต่อการบริโภคภาคเอกชน โดยผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. แบบจำลองที่ใช้ในการวิจัย
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบจำลองที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษานี้ ได้นำตัวแปรที่เกี่ยวข้องมาสร้างเป็นแบบจำลอง เพื่อกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม เป็นแบบจำลองของผลกระทบของการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตต่อการบริโภคภาคเอกชน โดยได้กำหนดแบบจำลองที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

แบบจำลองของผลกระทบของการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตต่อการบริโภคภาคเอกชน

$$PCE = f(EXC, NI, MD, INF, MRR)$$

จากความสัมพันธ์ดังกล่าว สามารถเขียนให้อยู่ในรูปสมการ ได้ดังนี้

$$PCE = \beta_0 + \beta_1 EXC + \beta_2 NI + \beta_3 MD + \beta_4 INF + \beta_5 MRR + \varepsilon$$

โดยที่

PCE	คือ	รายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชน
EXC	คือ	มูลค่าการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต
NI	คือ	รายได้ประชาชาติต่อคน
MD	คือ	ปริมาณเงิน (M2a)
INF	คือ	อัตราเงินเฟ้อ

MRR	คือ	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้าย่อยขั้นต้น
β_0	คือ	ค่าคงที่ของตัวแปร
β_{1-5}	คือ	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรแต่ละตัว
ε	คือ	ค่าความคลาดเคลื่อน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) แบบอนุกรมเวลา (Time Series Data) รายไตรมาส ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2542 ถึงไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2553 รวม 48 ไตรมาส ได้แก่ รายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชน มูลค่าการใช้ผ่านบัตรเครดิต รายได้ประชาชาติต่อคน ปริมาณเงิน (M2a) อัตราเงินเฟ้อทั่วไป และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้าย่อยขั้นต้น ซึ่งเก็บรวบรวมได้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ อาทิ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เป็นต้น ดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลสถิติที่ใช้ในการวิจัย ในช่วงปี พ.ศ.2542-2553

ปี	รายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชน ^{1/*} (ล้านบาท)	มูลค่าการใช้ผ่านบัตรเครดิต ^{2/3/*} (ล้านบาท)	รายได้ประชาชาติต่อคน ^{1/*} (บาท)	ปริมาณเงิน (M2a) ^{2/4/} (ล้านบาท)	อัตราเงินเฟ้อ ^{2/} (ร้อยละ)	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้าย่อยขั้นต้น ^{2/} (ร้อยละ)
2542						
Q1	371,892	229.578	11,614.71	5,882,111	1.2	11.25
Q2	379,177	168.963	11,088.11	5,850,856	-1.0	10.00
Q3	388,274	172.158	11,558.90	5,886,752	-0.6	9.50
Q4	403,432	197.867	12,210.45	5,964,477	0.5	9.00
2543						
Q1	399,389	204.859	12,351.96	5,958,206	0.9	9.00
Q2	405,922	187.978	11,752.25	5,960,351	1.7	9.00
Q3	402,025	196.517	11,824.32	6,080,701	2.2	8.75
Q4	416,380	244.959	12,688.17	6,203,418	1.6	8.75

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ปี	รายจ่ายเพื่อ การบริโภค ภาคเอกชน ^{1/} * (ล้านบาท)	มูลค่าการใช้ จ่ายผ่านบัตร เครดิต ^{2/3/} * (ล้านบาท)	รายได้ ประชาชน ต่อคน ^{1/} * (บาท)	ปริมาณเงิน (M2a) ^{2/4/} (ล้านบาท)	อัตรา เงินเพื่อ ^{2/} (ร้อยละ)	อัตราดอกเบี้ย เงินกู้ลูกค้า รายย่อยชั้นดี ^{2/} (ร้อยละ)
2544						
Q1	417,519	263.382	12,478.30	6,303,064	1.4	8.25
Q2	424,910	252.536	11,926.46	6,317,791	2.5	8.25
Q3	417,211	265.927	11,986.58	6,426,245	1.6	8.25
Q4	431,004	305.642	12,936.22	6,561,477	1.1	8.00
2545						
Q1	433,587	340.045	12,937.23	6,560,345	0.6	7.75
Q2	449,127	311.564	12,420.97	6,591,390	0.2	7.75
Q3	442,122	329.198	12,577.15	6,475,300	0.3	7.75
Q4	457,812	524.067	13,609.90	6,647,163	1.4	7.50
2546						
Q1	463,871	561.117	13,768.42	6,764,780	1.9	7.25
Q2	477,637	528.298	13,185.08	6,789,337	1.7	7.00
Q3	467,765	574.082	13,354.72	6,874,850	1.9	6.25
Q4	489,191	647.637	14,672.21	7,062,321	1.6	6.25
2547						
Q1	495,026	663.418	14,953.95	7,217,432	1.9	6.25
Q2	508,160	688.420	14,304.29	7,238,006	2.6	6.25
Q3	495,666	695.460	14,444.63	7,380,276	3.3	6.25
Q4	518,007	823.712	15,812.84	7,471,427	3.1	6.25
2548						
Q1	517,305	748.251	15,379.29	7,564,577	2.8	6.25
Q2	534,930	768.237	14,872.81	7,540,229	3.7	6.25
Q3	518,025	795.849	15,126.13	7,739,816	5.6	6.75
Q4	539,079	890.508	16,429.19	7,926,921	6.0	7.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ปี	รายจ่ายเพื่อ การบริโภค ภาคเอกชน ^{1/} *	มูลค่าการใช้ จ่ายผ่านบัตร เครดิต ^{2/3/} *	รายได้ ประชาชน ต่อคน ^{1/} *	ปริมาณเงิน (M2a) ^{2/4/}	อัตรา เงินเพื่อ ^{2/}	อัตราดอกเบี้ย เงินกู้ลูกค้า รายย่อยชั้นดี ^{2/}
	(ล้านบาท)	(ล้านบาท)	(บาท)	(ล้านบาท)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
2549						
Q1	539,060	921.164	16,212.33	8,211,938	5.7	8.00
Q2	551,737	877.887	15,529.05	8,242,379	6.0	8.25
Q3	532,585	903.065	15,742.30	8,405,273	3.6	8.50
Q4	552,828	997.615	17,047.65	8,573,377	3.3	8.50
2550						
Q1	547,502	1019.104	16,903.38	8,890,318	2.4	8.25
Q2	558,640	954.877	16,192.47	8,907,713	1.9	7.75
Q3	543,019	969.210	16,558.82	8,987,676	1.6	7.63
Q4	565,260	1083.829	17,906.03	9,109,468	2.9	7.63
2551						
Q1	565,988	1100.650	17,871.73	9,393,191	5.0	7.63
Q2	574,823	991.292	16,942.15	9,296,182	7.5	8.00
Q3	559,922	1010.944	16,970.45	9,409,979	7.3	8.00
Q4	577,884	1084.185	17,072.47	9,944,331	2.1	7.50
2552 _p						
Q1	551,216	1047.525	16,575.89	10,232,883	-0.3	7.00
Q2	561,689	990.098	16,034.11	10,133,741	-2.8	6.75
Q3	552,777	1039.889	16,458.60	10,112,607	-2.2	6.75
Q4	587,016	1211.123	18,035.75	10,617,013	1.9	6.75
2553 _{p1}						
Q1	572,830	1157.219	18,466.42	10,855,592	3.8	6.75
Q2	597,890	1045.928	17,419.60	10,846,410	3.3	6.75
Q3 _r	580,606	1114.552	17,444.30	11,116,099	3.3	6.88
Q4	609,088	1345.183	18,614.09	11,776,420	2.8	7.00

หมายเหตุ: * ข้อมูล ณ ราคาปีฐาน 2531 (ใช้ปี พ.ศ.2531 เป็นปีฐาน)

r คือ ข้อมูลที่ได้มีการปรับปรุง (Revised)

p คือ ข้อมูลเบื้องต้นที่อ้างอิงตัวเลขรายปี (Preliminary based on annual figure)

p1 คือ ข้อมูลเบื้องต้นไม่ได้อ้างอิงตัวเลขรายปี (without annual figure)

ที่มา: 1/ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554

2/ ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2554

3/ จากการคำนวณ เนื่องจากตั้งแต่ปี พ.ศ.2548 ธนาคารแห่งประเทศไทยเปลี่ยนความถี่ในการรายงานจากรายไตรมาส เป็นรายเดือน

4/ ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ปรับปรุงข้อมูลปริมาณเงินความหมายกว้างตามนิยามใหม่ โดยรวมตัวแลกเงินที่ออกโดยธนาคารพาณิชย์ เงินรับฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์ และมูลค่าสินทรัพย์สุทธิของกองทุนรวมตลาดเงิน

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Method) จะใช้วิธีทางเศรษฐมิติในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชน กับมูลค่าการใช้ผ่านบัตรเครดิต รายได้ประชากรต่อคน ปริมาณเงิน (M2a) อัตราเงินเฟ้อทั่วไป และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ลูกค้าย่อยยั้งดี เพื่อตรวจสอบสมมติฐานการวิจัย พร้อมทั้งหาสมการที่อธิบายผลกระทบของการใช้ผ่านบัตรเครดิตต่อการบริโภคภาคเอกชนที่เหมาะสม โดยในการศึกษานี้ ใช้รูปแบบการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression) ในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของสมการด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดแบบธรรมดา (Ordinary Least Square) การวิเคราะห์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ในการประมวลผล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ซึ่งเป็นการสรุปข้อเท็จจริงของข้อมูลทั้งหมดในลักษณะการประมาณค่า (Estimation) และการทดสอบสมมติฐาน (Test Hypothesis) ประกอบด้วยค่าสถิติต่างๆ ที่ใช้พิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1 ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงซ้อน (Multiple Coefficient of Determination: R^2) เป็นค่าที่บอกให้ทราบว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดที่กำหนดในสมการถดถอยเชิงซ้อน จะสามารถ

อธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้มากน้อยเพียงใด (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2550: 309-310) มีสูตรดังนี้

$$R^2 = \frac{SSR}{SST} = \frac{SST - SSE}{SST} \quad ; \quad SST = SSR + SSE$$

$$\text{หรือ} \quad R^2 = \frac{(SST - SSE)}{SST} = 1 - \frac{SSE}{SST}$$

$$\text{โดยที่} \quad 0 \leq R^2 \leq 1$$

SSR คือ ความผันแปรของตัวแปรตาม เนื่องจากอิทธิพลของตัวแปรอิสระ

SSE คือ ความผันแปรของตัวแปรตาม เนื่องจากอิทธิพลอื่น

SST คือ ความผันแปรทั้งหมด

ถ้าค่า R^2 ที่ใกล้ 1 จะหมายถึง ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามมาก แต่
ถ้าค่า R^2 เข้าใกล้ 0 จะหมายถึง ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามน้อย

เนื่องจาก SSR จะเพิ่มขึ้นถ้าเพิ่มตัวแปรอิสระ X เช่น เดิมมี X_1 และ X_2 ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม Y แต่ถ้าเพิ่มตัวแปรอิสระ X_3 เข้าในสมการถดถอย จะได้ว่า

$$SSR(X_1, X_2, X_3) > SSR(X_1, X_2)$$

โดยที่ $SSR(X_1, X_2, X_3)$ คือ SSR ของสมการถดถอยที่มีตัวแปรอิสระ X_1, X_2 และ X_3

$SSR(X_1, X_2)$ คือ SSR ของสมการถดถอยที่มีตัวแปรอิสระ X_1 และ X_2

ดังนั้น เมื่อเพิ่มตัวแปรอิสระเข้าสมการความถดถอยจะทำให้ค่า R^2 มากขึ้นทั้งที่ตัวแปรอิสระ X ที่เพิ่มอาจจะไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม Y เลยก็ได้ จึงมีการปรับค่า R^2 ให้ถูกต้องขึ้นเรียกว่า Adjusted R^2

2.2 ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงซ้อนที่ปรับแล้ว (Adjusted- R^2) เป็นค่าที่ใช้อธิบายเช่นเดียวกันกับ R^2 โดยเหตุผลที่ใช้ค่า Adjusted- R^2 ก็เพื่อให้เกิดความแม่นยำยิ่งขึ้น เพราะได้นำองศาแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom) มาพิจารณาด้วย ทั้งนี้เนื่องจากการเพิ่มตัวแปรอิสระเข้าไปในสมการถดถอย แม้ว่าตัวแปรอิสระตัวนั้นจะมีได้มีอิทธิพลในการเปลี่ยนแปลงของ ตัวแปร

ตามก็ตาม ก็อาจส่งผลทำให้ค่า R^2 สูงขึ้นได้ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องพิจารณาค่า Adjusted- R^2 ด้วย มีสูตรดังนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2550: 310)

$$R_a^2 = \text{Adjust } R^2 = 1 + \frac{(n-1)}{(n-1-k)} (R^2-1)$$

2.3 สถิติทดสอบ F-test เป็นการทดสอบสมการว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดส่งผลต่อตัวแปรตามหรือไม่ โดยตั้งสมมติฐานดังนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2550: 323)

$$H_0 : \beta_1 = \beta_2 = \dots = \beta_k = 0$$

$$H_1 : \text{มี } \beta_i \text{ อย่างน้อย 1 ค่าที่ } \neq 0 ; i = 1, 2, \dots, k$$

สถิติทดสอบ

$$F = \frac{\text{MSR}}{\text{MSE}} = \frac{\text{SSR}/K}{\text{SSE}/(n-k-1)}$$

โดยที่

F คือ ค่าสถิติที่พิจารณาใน F-distribution

MSR คือ ค่าเฉลี่ยความแปรปรวนของตัวแปรตาม เนื่องจากอิทธิพลของตัวแปรอิสระ

MSE คือ ค่าเฉลี่ยความแปรปรวนของตัวแปรตาม เนื่องจากอิทธิพลอื่นๆ

n คือ จำนวนของข้อมูลทั้งหมด

k คือ จำนวนตัวแปรอิสระ

ผลการทดสอบสมมติฐานอาจจะเป็น

1) ยอมรับสมมติฐาน $H_0 : \beta_1 = \beta_2 = \dots = \beta_k = 0$ ซึ่งสรุปได้ว่าตัวแปรตามไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระในรูปเชิงเส้น

2) ปฏิเสธสมมติฐาน H_0 หรือยอมรับสมมติฐาน H_1 ซึ่งสรุปได้ว่า มีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว ที่มีความสัมพันธ์ตัวแปรตามในรูปเชิงเส้น จึงต้องทดสอบต่อไปว่าตัวแปรอิสระตัวใดที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม โดยใช้สถิติทดสอบ t

2.4 สถิติทดสอบ t-test เพื่อทดสอบว่าตัวแปรอิสระแต่ละตัวส่งผลต่อตัวแปรตามหรือไม่ โดยตั้งสมมติฐานดังนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2550: 323)

$$H_0 : \beta_i = 0$$

$$H_1 : \beta_i \neq 0 ; i = 1, 2, \dots, k$$

$$t = \frac{b_i - 0}{S_{b_i}}$$

โดยที่

t คือ ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตจากการแจกแจงแบบ t เพื่อทราบความนัยสำคัญ

b_i คือ สัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ตัวที่ i ที่ต้องการทดสอบนัยสำคัญ

S_{b_i} คือ ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์การถดถอย

ผลการทดสอบสมมติฐานอาจจะเป็น

1) ยอมรับสมมติฐาน $H_0 : \beta_i = 0$ ซึ่งสรุปได้ว่าตัวแปรตามไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระในรูปเชิงเส้น

2) ปฏิเสธสมมติฐาน H_0 หรือยอมรับสมมติฐาน H_1 ซึ่งสรุปได้ว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์ตัวแปรตามในรูปเชิงเส้น

2.5 การตรวจสอบความเป็นอิสระกันของความคลาดเคลื่อน โดยใช้การทดสอบของ Durbin-Watson เป็นการทดสอบความสัมพันธ์ของ e_t และ e_{t-1} โดยที่ t เป็นช่วงเวลา มีสูตรดังนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2550: 332)

$$D.W. = \frac{\sum_{t=1}^n (e_t - e_{t-1})^2}{2 \sum_{t=1}^n e_t^2}$$

โดยที่

D.W. คือ ค่าสถิติทดสอบ Durbin-Watson

\sum คือ ผลรวม

e_t คือ ค่าความคลาดเคลื่อนของปีที่ t

e_{t-1} คือ ค่าความคลาดเคลื่อนของปีที่ $t-1$

e_t^2 คือ ค่าความคลาดเคลื่อนของปีที่ t ยกกำลัง 2

การทดสอบความเป็นอิสระกันหรือไม่ โดยใช้สถิติทดสอบ Durbin-Watson จะพิจารณาจากค่า Durbin-Watson (D.W.) ดังนี้

- 1) ถ้า D.W. มีค่าใกล้ 2 จะสรุปว่า e_t และ e_{t-1} อิสระกัน
- 2) ถ้า D.W. น้อยกว่า 2 แสดงว่า ความสัมพันธ์ของ e_t และ e_{t-1} อยู่ในทิศทางบวก และถ้า D.W. มีค่าใกล้ 0 แสดงว่า e_t และ e_{t-1} มีความสัมพันธ์กันมาก
- 3) ถ้า D.W. มากกว่า 2 แสดงว่า ความสัมพันธ์ของ e_t และ e_{t-1} อยู่ในทิศทางลบ และถ้า D.W. มีค่าใกล้ 4 แสดงว่า e_t และ e_{t-1} มีความสัมพันธ์กันมาก
- 4) ถ้าจะพิจารณาจากค่า Significance ของสถิติทดสอบ D.W. คือ ถ้าค่า Significance น้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด จะปฏิเสธสมมติฐาน H_0 หรือสรุปได้ว่า e_t และ e_{t-1} มีความสัมพันธ์กัน

บทที่ 5

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตต่อการบริโภคภาคเอกชน เป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชน กับมูลค่าการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต รายได้ประชาชาติต่อคน ปริมาณเงิน อัตราเงินเฟ้อทั่วไป และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้ารายย่อยชั้นดี โดยใช้รูปแบบการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression) ด้วยวิธีการ Stepwise ซึ่งเป็นการผสมผสานระหว่างวิธีการคัดเลือกตัวแปรพยากรณ์ทั้งแบบก้าวหน้า (Forward Selection) และแบบถอยหลัง (Backward Selection) โดยในขั้นแรกจะเลือกตัวแปรพยากรณ์ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับตัวแปรเกณฑ์สูงสุดที่สุดเข้าสมการก่อน จากนั้นก็จะทดสอบตัวแปรที่ไม่ได้อยู่ในสมการว่าจะมีตัวแปรพยากรณ์ตัวใดบ้างมีสิทธิ์เข้ามาอยู่ในสมการด้วยวิธีการคัดเลือกแบบก้าวหน้า และขณะเดียวกันก็จะทดสอบตัวแปรที่อยู่ในสมการด้วยว่า ตัวแปรพยากรณ์ตัวใดมีโอกาสที่จะถูกขจัดออกจากสมการด้วยวิธีการคัดเลือกแบบถอยหลัง จนกระทั่งไม่มีตัวแปรใดที่ถูกคัดออกจากสมการและไม่มีตัวแปรใดที่จะถูกนำเข้ามาในสมการ ทั้งนี้ เพื่อป้องกันการเกิดปัญหา Multicollinearity พร้อมทั้งหาสมการที่อธิบายผลกระทบของการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตต่อการบริโภคภาคเอกชนที่เหมาะสม การวิเคราะห์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลผล โดยมีรายละเอียดดังนี้

แบบจำลองของผลกระทบของการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตต่อการบริโภคภาคเอกชน ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระซึ่งเป็นตัวแปรพยากรณ์ 5 ตัวแปร ได้แก่ มูลค่าการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต (EXC) รายได้ประชาชาติต่อคน (NI) ปริมาณเงิน (MD) อัตราเงินเฟ้อ (INF) และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้ารายย่อยชั้นดี (MRR) และตัวแปรตาม ได้แก่ รายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชน (PCE) เมื่อใช้วิธีการคัดเลือกตัวแปรในการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression) ด้วยวิธีการ Stepwise พบว่า มีตัวแปรที่สามารถอธิบายผลกระทบของการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตต่อการบริโภคภาคเอกชนได้ 4 ตัวแปร คือ มูลค่าการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต (EXC) ปริมาณเงิน (MD) อัตราเงินเฟ้อ (INF) และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้ารายย่อยชั้นดี (MRR) ดังตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงซ้อนของผลกระทบของการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตต่อการบริโภคภาคเอกชน

ตัวแปรอิสระ	β	S.E.	t	Sig.	F	Sig.
Constant						
(β_0)	392163.339	18235.283	21.506	0.000**	493.061	0.000**
EXC (β_1)	140.587	15.971	8.803	0.000**		
MD (β_2)	0.007	0.003	2.348	0.024*		
INF (β_3)	2825.782	875.320	3.228	0.002**		
MRR (β_4)	-6929.189	1720.816	-4.027	0.000**		
R	0.989		Durbin-Watson		2.163	
R ²	0.979			n	48	
Adj R ²	0.977					

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 5.1 พบว่า ปัจจัยด้านการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตที่มีผลกระทบต่อรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชน ได้แก่ มูลค่าการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต อัตราเงินเฟ้อทั่วไป และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ถูกค้ำรายย่อยชั้นดี ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 และปริมาณเงิน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) มีค่าเท่ากับ 0.989 แสดงว่า มูลค่าการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต อัตราเงินเฟ้อทั่วไป อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ถูกค้ำรายย่อยชั้นดี และปริมาณเงิน มีความสัมพันธ์กับรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชน คิดเป็นร้อยละ 98.9 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์การตัดสินใจ (R²) มีค่าเท่ากับ 0.979 แสดงว่า มูลค่าการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต อัตราเงินเฟ้อทั่วไป อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ถูกค้ำรายย่อยชั้นดี และปริมาณเงิน สามารถอธิบายรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชน คิดเป็นร้อยละ 97.9 ส่วนอีกร้อยละ 3.1 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่นๆ ที่ไม่ได้นำมาพิจารณาในแบบจำลองสมการผลกระทบของการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตต่อการบริโภคภาคเอกชน และค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุที่ปรับปรุงแล้ว (Adj R²) มีค่าเท่ากับ 0.977 แสดงว่า มูลค่าการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต อัตราเงินเฟ้อทั่วไป อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ถูกค้ำรายย่อยชั้นดี และปริมาณเงิน ส่งผลกระทบต่อรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชน คิดเป็นร้อยละ 97.7 ส่วนรายได้ประชาชาติต่อคน เป็นปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชน

เมื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระทุกตัว โดยพิจารณาจากค่า F-test มีค่าเท่ากับ 493.061 และค่า Significant เท่ากับ 0.000 หมายความว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปร ได้แก่ มูลค่าการใช้ผ่านบัตรเครดิต อัตราเงินเฟ้อทั่วไป อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ลูกค้าย่อยชั้นดี และปริมาณเงิน มีความสัมพันธ์กับรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชน และจากการทดสอบความเป็นอิสระกันของค่าคลาดเคลื่อน ปรากฏว่าค่า Durbin-Watson มีค่าเท่ากับ 2.163 ซึ่งอยู่ในช่วง $1.5 < D.W. < 2.5$ นั่นคือ $1.5 < 2.163 < 2.5$ สามารถสรุปได้ว่า ค่าคลาดเคลื่อนมีความเป็นอิสระกัน และสมการนี้สามารถใช้อธิบายความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตกับรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชน

จากการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์แต่ละตัวแปร แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปร มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 โดยสามารถสร้างแบบจำลองสมการผลกระทบของการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตต่อการบริโภคภาคเอกชน ได้ดังนี้

$$PCE = 392163.339 + 140.587EXC + 0.007MD + 2825.782INF - 6929.189MRR$$

(21.506)** (8.803)** (2.348)* (3.228)** (-4.027)**

โดยที่

PCE	คือ	รายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชน ใช้ปี พ.ศ.2531 เป็นปีฐาน มีหน่วยเป็นล้านบาท
EXC	คือ	มูลค่าการใช้ผ่านบัตรเครดิต ใช้ปี พ.ศ.2531 เป็นปีฐาน มีหน่วยเป็นล้านบาท
MD	คือ	ปริมาณเงิน (M2a) ใช้ปี พ.ศ.2531 เป็นปีฐาน มีหน่วยเป็นล้านบาท
INF	คือ	อัตราเงินเฟ้อ ใช้ปี พ.ศ.2550 เป็นปีฐาน มีหน่วยเป็นร้อยละ
MRR	คือ	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้าย่อยชั้นดี มีหน่วยเป็นร้อยละ

จากสมการสรุปได้ว่า

มูลค่าการใช้ผ่านบัตรเครดิต (EXC) มีความสัมพันธ์กับรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชน (PCE) ในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ เมื่อมูลค่าการใช้ผ่านบัตรเครดิตเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท ในขณะที่ปัจจัยอื่นๆ คงที่ ส่งผลให้รายจ่ายเพื่อการบริโภค

ภาคเอกชนเพิ่มขึ้น 140.587 ล้านบาท และในทางตรงกันข้ามถ้ามูลค่าการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตลดลง 1 ล้านบาท จะทำให้รายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนลดลง 140.587 ล้านบาท

ปริมาณเงิน (MD) มีความสัมพันธ์กับรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชน (PCE) ในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ เมื่อปริมาณเงินเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท ในขณะที่ปัจจัยอื่นๆ คงที่ ส่งผลให้รายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนเพิ่มขึ้น 0.007 ล้านบาท และในทางตรงกันข้ามถ้าปริมาณเงิน ลดลง 1 ล้านบาท จะทำให้รายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนลดลง 0.007 ล้านบาท

อัตราเงินเฟ้อ (INF) มีความสัมพันธ์กับรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชน (PCE) ในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ เมื่ออัตราเงินเฟ้อเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.00 ในขณะที่ปัจจัยอื่นๆ คงที่ ส่งผลให้รายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนเพิ่มขึ้น 2,825.782 ล้านบาท และในทางตรงกันข้ามถ้าอัตราเงินเฟ้อลดลง ร้อยละ 1.00 จะทำให้รายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนลดลง 2,825.782 ล้านบาท

อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้ารายย่อยชั้นดี (MRR) มีความสัมพันธ์กับรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชน (PCE) ในทิศทางตรงกันข้าม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ เมื่ออัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้ารายย่อยชั้นดีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.00 ในขณะที่ปัจจัยอื่นๆ คงที่ ส่งผลให้รายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนลดลง 6,929.189 ล้านบาท และในทางตรงกันข้ามถ้าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้ารายย่อยชั้นดีลดลง ร้อยละ 1.00 จะทำให้รายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนเพิ่มขึ้น 6,929.189 ล้านบาท

จากการศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่าค่าสถิติ R^2 มีค่าเท่ากับ 0.979 และค่า Adj R^2 มีค่าเท่ากับ 0.977 ซึ่งค่าสถิติทั้ง 2 ตัว มีค่าใกล้ 1 แสดงว่า มูลค่าการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต อัตราเงินเฟ้อทั่วไป อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้ารายย่อยชั้นดี และปริมาณเงิน มีความสัมพันธ์กับรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนมาก เมื่อพิจารณาจากค่า F-test มีค่าเท่ากับ 493.061 และค่า Significant เท่ากับ 0.000 แสดงว่า มูลค่าการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต อัตราเงินเฟ้อทั่วไป อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้ารายย่อยชั้นดี และปริมาณเงิน มีความสัมพันธ์ในรูปเชิงเส้นกับรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชน และเมื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์ t-test สรุปได้ว่า มูลค่าการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต อัตราเงินเฟ้อทั่วไป อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้ารายย่อยชั้นดี และปริมาณเงิน ส่งผลกระทบต่อรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชน ส่วนรายได้ประชาชนดีต่อคน ไม่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนได้

บทที่ 6

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตต่อการบริโภคภาคเอกชน สามารถสรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาถึงผลกระทบของการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตที่มีต่อการบริโภคภาคเอกชนในประเทศไทย

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Method) โดยใช้วิธีทางเศรษฐมิติในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชน กับมูลค่าการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต รายได้ประชากรต่อคน ปริมาณเงิน (M2a) อัตราเงินเฟ้อทั่วไป และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้ารายย่อยชั้นดี

ข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) แบบอนุกรมเวลา (Time Series Data) รายไตรมาส ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2542 ถึงไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2553 รวม 48 ไตรมาส ซึ่งได้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษานี้ เป็นการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดแบบธรรมดา (Ordinary Least Square) โดยสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุ (R^2) ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุที่ปรับปรุงแล้ว (Adj R^2) ค่าสถิติ t (t-test) และค่าสถิติ F (F-test) ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

1.3 ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ผลกระทบของการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตที่มีต่อรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชน ได้แก่ มูลค่าการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต รายได้ประชาชาติต่อคน ปริมาณเงิน (M2a) อัตราเงินเฟ้อ และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ถูกค้ำรายย่อยขั้นดี โดยผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า

1. มูลค่าการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต (EXC) มีความสัมพันธ์กับรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชน (PCE) ในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ เมื่อมูลค่าการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท ในขณะที่ปัจจัยอื่นๆ คงที่ ส่งผลให้รายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนเพิ่มขึ้น 140.587 ล้านบาท และในทางตรงกันข้ามถ้ามูลค่าการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตลดลง 1 ล้านบาท จะทำให้รายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนลดลง 140.587 ล้านบาท ในความเป็นจริงภายในประเทศมีการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตเพียงส่วนน้อย ยังคงใช้เงินสดส่วนใหญ่เป็นตัวกลางในการบริโภคภายในประเทศ

2. ปริมาณเงิน (MD) มีความสัมพันธ์กับรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชน (PCE) ในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ เมื่อปริมาณเงินเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท ในขณะที่ปัจจัยอื่นๆ คงที่ ส่งผลให้รายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนเพิ่มขึ้น 0.007 ล้านบาท และในทางตรงกันข้ามถ้าปริมาณเงิน ลดลง 1 ล้านบาท จะทำให้รายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนลดลง 0.007 ล้านบาท ปริมาณเงินส่งผลต่อรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนเพียงเล็กน้อย แสดงว่าตัวทวิคูณไม่ทำงาน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะบัตรเครดิตซึ่งเป็นบัตรที่สามารถใช้แทนเงินสดไม่ได้เป็นสิ่งที่สะท้อนการใช้จ่ายทั้งหมดในการใช้จ่ายของประชาชนภายในประเทศ ซึ่งปกติในประเทศใช้จ่ายโดยเงินสด เป็นส่วนใหญ่ บัตรเครดิตจะเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้ถือบัตรเกิดความกล้าและอยากที่จะซื้อ ทำให้เกิดความสุรุ่ยสุร่ายการใช้จ่ายเกินตัว (Overspending)เพียงบางส่วนของผู้บริโภคเท่านั้น

3. อัตราเงินเฟ้อ (INF) มีความสัมพันธ์กับรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชน (PCE) ในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ เมื่ออัตราเงินเฟ้อเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.00 ในขณะที่ปัจจัยอื่นๆ คงที่ ส่งผลให้รายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนเพิ่มขึ้น 2,825.782 ล้านบาท และในทางตรงกันข้ามถ้าอัตราเงินเฟ้อลดลง ร้อยละ 1.00 จะทำให้รายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนลดลง 2,825.782 ล้านบาท

4. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ถูกค้ำรายย่อยขั้นดี (MRR) มีความสัมพันธ์กับรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชน (PCE) ในทิศทางตรงกันข้าม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ เมื่ออัตราดอกเบี้ยเงินกู้ถูกค้ำรายย่อยขั้นดีเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.00 ในขณะที่ปัจจัยอื่นๆ คงที่ ส่งผลให้รายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนลดลง 6,929.189 ล้านบาท และในทางตรงกันข้ามถ้าอัตรา

ดอกเบี้ยเงินกู้ถูกค้ำรายย่อยชั้นดีลดลง ร้อยละ 1.00 จะทำให้รายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนเพิ่มขึ้น 6,929.189 ล้านบาท

จากการศึกษาข้างต้น ค่าสถิติ R^2 มีค่าเท่ากับ 0.979 และค่า Adj R^2 มีค่าเท่ากับ 0.977 ซึ่งค่าสถิติทั้ง 2 ตัว มีค่าใกล้ 1 แสดงว่า มูลค่าการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต อัตราเงินเฟ้อทั่วไป อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ถูกค้ำรายย่อยชั้นดี และปริมาณเงิน มีความสัมพันธ์กับรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนมาก เมื่อพิจารณาจากค่า F-test มีค่าเท่ากับ 493.061 และค่า Significant เท่ากับ 0.000 แสดงว่า มูลค่าการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต อัตราเงินเฟ้อทั่วไป อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ถูกค้ำรายย่อยชั้นดี และปริมาณเงิน มีความสัมพันธ์ในรูปเชิงเส้นกับรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชน และเมื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์ t-test สรุปได้ว่า มูลค่าการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต อัตราเงินเฟ้อทั่วไป อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ถูกค้ำรายย่อยชั้นดี และปริมาณเงิน ส่งผลกระทบต่อรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชน ส่วนรายได้ประชากรติดต่อกัน ไม่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนได้

2. อภิปรายผล

จากผลการศึกษาผลกระทบของการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตที่มีต่อรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชน นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. มูลค่าการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของจินตนา หาเรือน โภค (2549) ที่พบว่ามูลค่าการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการออมภาคครัวเรือน และอรอนงค์ ช่วยท่าพญา (2549) ที่พบว่า มูลค่าการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต มีอิทธิพลต่อความต้องการถือเงินของประชาชนในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ การที่บุคคลถือครองบัตรเครดิต ซึ่งจากงานวิจัยพฤติกรรมการใช้บัตรเครดิต พบว่า ส่วนใหญ่ถือครองอย่างน้อยคนละ 2-3 บัตร ส่งผลให้มีการจับจ่ายซื้อสินค้าเพื่อการอุปโภคบริโภคมากขึ้น โดยสุขใจ น้ำพุด (2545) กล่าวว่า บัตรเครดิตช่วยอำนวยความสะดวก (Convenience) ในการซื้อสินค้าและชำระค่าบริการ และปลอดภัยกว่าการชำระด้วยเงินสดหรือเช็ค เพราะไม่ต้องนำเงินสดติดตัวไปเป็นจำนวนมาก ทั้งยังเป็นความสะดวกในการบริหารการใช้เงินตามงบประมาณของบุคคล เพราะมีระยะเวลาปลอดดอกเบี้ยนานถึง 45 วัน บัตรเครดิตช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการบริโภค (Increase Total Consumption Benefits) คือ จะทำให้สามารถบริโภคสินค้าและบริการมากกว่าเงินเดือนและรายได้ที่หามาได้ ซึ่งเป็นข้อดีอย่างยิ่งสำหรับผู้มีความจำเป็นที่ต้องการใช้จ่ายมากในช่วงเริ่มต้น บัตรเครดิตเป็นแหล่งเงิน

ยามฉุกเฉิน (Emergency Use) ซึ่งสามารถนำเงินมาใช้จ่ายก่อนเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้น และบัตรเครดิตเป็นประโยชน์ในแง่การลงทุน (Investment Purposes) ในการซื้อหาสิ่งของหรือทรัพย์สินลงทุนบางรายการซึ่งมีมูลค่าสูง ซึ่งจากข้อมูลสถิติของธนาคารแห่งประเทศไทย (2554) พบว่า มูลค่าการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตมีอัตราการขยายตัวที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2553 มีมูลค่า 119,577.45 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 17.71 จากช่วงเดียวกันของปี พ.ศ. 2552 และ พ.ศ. 2551 ซึ่งมีมูลค่าการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต 101,590.39 และ 86,500.61 ล้านบาท ตามลำดับ

2. ปริมาณเงิน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของจินตนา มั่นคงพูนสวัสดิ์ (2544) ที่พบว่า ปริมาณเงินเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลงทุนและการบริโภคภาคเอกชนมากที่สุด เช่นเดียวกับ อรอนงค์ ช่วยท่าพญา (2549) ที่พบว่า ปริมาณบัตรเครดิตมีอิทธิพลต่อความต้องการถือเงินของประชาชนในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้เป็นผลมาจากการพัฒนาเทคโนโลยีระบบธนาคารพาณิชย์เข้าสู่ยุคของ Electronic Banking รวมถึงธนาคารแห่งประเทศไทยมีนโยบายในการปรับปรุงและพัฒนาาระบบการชำระเงินให้มีประสิทธิภาพ มีการพัฒนานวัตกรรมทางการเงินให้มีความหลากหลายแทนการใช้เงินสดเพียงแต่อย่างเดียว และในปัจจุบันระบบถอนเงินฉุกเฉินจากบัตรเครดิตก็มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนทั่วไปมากยิ่งขึ้น ดังที่ เคนส์ (Keynes) ได้ อธิบายทฤษฎีความต้องการถือเงิน (Keynesian Theory of Money Demand) ว่ามีสิ่งกระทำให้อัตราเงินของบุคคล 3 รูปแบบ คือ เพื่อจับจ่ายใช้สอยในชีวิตประจำวัน (Transaction Motive) สิ่งจูงใจให้กระทำการป้องกันเหตุฉุกเฉิน (Precautionary Motive) และ สิ่งที่จูงใจให้กระทำการเก็งกำไร (Speculative Motive) ซึ่งบัตรเครดิตสามารถตอบสนองความต้องการและพฤติกรรมดังกล่าวได้ และจากผลการวิจัย พบว่า ปริมาณเงินส่งผลต่อรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนเพียงเล็กน้อย แสดงว่าตัวทวิคูณไม่ทำงาน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะบัตรเครดิตซึ่งเป็นบัตรที่สามารถใช้แทนเงินสดได้ จะเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้ถือบัตรเกิดความกล้าและอยากที่จะซื้อ ทำให้เกิดความสุรุ่ยสุร่ายการใช้จ่ายเกินตัว (Overspending) ส่งผลให้บุคคลมีการการออมลดลง มีภาระหนี้สินเพิ่มมากขึ้น และอาจนำไปสู่ปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ซึ่งกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและการพัฒนาประเทศได้

3. อัตราเงินเฟ้อ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องมาจากภาวะเงินเฟ้อเกิดขึ้นจากอุปสงค์รวมที่เพิ่มขึ้นเร็วกว่าการเพิ่มขึ้นของอุปทานรวม โดยชลชัยพร อมรวัฒนา (2538) อธิบายว่า การเพิ่มขึ้นในอุปทานรวมถูกจำกัดโดยปัจจัยต่างๆ เช่น อัตราของการสะสมทุน และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เป็นต้น การเพิ่มขึ้นในอุปสงค์รวมก็จะเป็นผลให้เกิดการเพิ่มขึ้นในระดับราคาทั่วไป ดังนั้น การใช้

เครดิตเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะช่วยป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะเงินเฟ้อ (Protection Against Inflation) สอดคล้องกับ สุขใจ น้ำพุด (2545) ที่อธิบายว่า เนื่องจากภาวะเงินเฟ้อที่ราคาสินค้าและบริการสูงขึ้น หากเก็บเงินสดไว้เพื่อซื้อสินค้าบางครั้งอาจทำไม่ได้เพราะเงินที่สะสมไว้เพิ่มไม่ทันกับราคาสินค้าที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่ถ้าซื้อโดยอาศัยเครดิตจะทำให้ได้สินค้าในขณะที่มีราคาถูกลงอยู่ อย่างไรก็ตาม ในระยะยาวบัตรเครดิตจะเป็นการส่งเสริมให้เกิดปัญหาเงินเฟ้อ (Contributory to Inflation) เพราะหากคนส่วนใหญ่หันมาใช้เครดิตมากขึ้นแล้ว ก็จะก่อภาวะอุปสงค์ (Demand) มากกว่าอุปทาน (Supply) ซึ่งผลักดันให้ราคาสินค้าและบริการสูงขึ้น

4. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้ารายย่อยชั้นดี มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับรายจ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ เป็นเพราะอัตราดอกเบี้ยเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะส่งผลกระทบต่อการใช้จ่ายอุปโภคบริโภคและรายจ่ายลงทุนของครัวเรือน โดยเฉพาะสินค้าที่มีมูลค่าสูงและต้องซื้อโดยวิธีใช้สินเชื่อแบบผ่อนชำระ จะทำให้นักลงทุนในการซื้อสินค้าที่สูงขึ้น และการจับจ่ายซื้อสินค้าและบริการเพื่อการบริโภคด้วยบัตรเครดิต หากไม่สามารถชำระได้ตามระยะเวลาที่กำหนด จะทำให้ผู้ใช้ต้องรับภาระทั้งค่าปรับและดอกเบี้ยที่มากกว่าเงินต้นหลายเท่า จึงทำให้การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชนลดลงในภาวะที่อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สูงขึ้น ดังที่ เคนส์ (Keynes, อ้างถึงใน ประพันธ์ เสวตนันท์, 2547) ได้อธิบายทฤษฎีอัตราดอกเบี้ยไว้ว่า การถือเงินของประชาชนมีต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ ซึ่งเรียกว่า ค่าเสียโอกาส เนื่องจากเงินเป็นสินทรัพย์ซึ่งไม่มีอัตราผลตอบแทนเป็นอัตราดอกเบี้ย เพราะฉะนั้นการที่ประชาชนต้องการถือเงินมากหรือน้อย จึงขึ้นอยู่กับอัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์ทางการเงินอื่นๆ ที่ไม่ใช่เงิน ถ้าอัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์ทางการเงินอื่นๆ ลดลง อุปสงค์ต่อเงินจะต้องมีปริมาณเพิ่มขึ้น ตรงกันข้ามถ้าอัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์ทางการเงินอื่นๆ เพิ่มขึ้น อุปสงค์ต่อเงินจะต้องมีปริมาณลดลง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชาคร ประพรหม (2549) ที่พบว่า อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้ารายใหญ่ชั้นดี มีผลกระทบต่อปริมาณสินเชื่อการบริโภคส่วนบุคคลคงค้างของธนาคารพาณิชย์ในทิศทางตรงกันข้าม เช่นเดียวกับ ชลิตา เจริญรัตน์ (2548) และอรอนงค์ ช่วยท่าพญา (2549) ที่พบว่า อัตราดอกเบี้ยสินเชื่อลูกค้ารายย่อยชั้นดี มีอิทธิพลต่อความต้องการถือเงินของประชาชนในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ เมื่ออัตราดอกเบี้ยเงินกู้สูงขึ้น บุคคลจะจับจ่ายเพื่อการบริโภคลดลง โดยจะนำเงินมาชำระหนี้มากขึ้น เพื่อลดภาระต้นทุนอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่เพิ่มขึ้น ทำให้ปริมาณสินเชื่อการบริโภคส่วนบุคคลคงค้างของธนาคารพาณิชย์ลดลง

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์

จากผลการวิจัย พบว่า การเพิ่มขึ้นของมูลค่าการใช้ผ่านบัตรเครดิต ส่งผลกระทบต่อ การบริโภคภาคเอกชน ซึ่งเป็นเครื่องชี้วัดที่สำคัญทางเศรษฐกิจ ดังนั้น ภาครัฐบาล ธนาคารแห่งประเทศไทย สถาบันการเงิน และประชาชนทั่วไป สามารถกำหนดมาตรการร่วมกัน ซึ่งผู้ศึกษาได้สรุปเป็นข้อเสนอแนะดังนี้

3.1.1 สถาบันการเงินควรคำนึงถึงการอนุมัติวงเงินสินเชื่อผ่านบัตรเครดิต เพื่อไม่เป็นการสนับสนุนให้มีการใช้จ่ายเกินกว่ารายได้ เพราะการใช้บัตรเครดิต เป็นการใช้จ่ายได้ในอนาคต หากมีการใช้มากเกินไปก็จะเป็นการก่อหนี้ และเมื่อไม่มีการควบคุมในการใช้จ่ายก็เป็นการใช้จ่ายฟุ่มเฟือยเกินตัว ก่อให้เกิดปัญหาหนี้สินที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ในอนาคต ทั้งยังทำให้การออมโดยรวมของประเทศลดลง

3.1.2 ผู้ถือบัตรเครดิตควรวางแผนทำงบประมาณล่วงหน้า จัดระเบียบการใช้จ่ายให้เหมาะสมกับรายได้ของตนเองตามความจำเป็นและวัตถุประสงค์ในการใช้ และควบคุมการใช้จ่ายให้อยู่ในขอบเขตของงบประมาณที่กำหนดไว้

3.1.3 ภาครัฐควรมีนโยบายการควบคุมอย่างใกล้ชิด ซึ่งปริมาณบัตรเครดิตและมูลค่าการใช้ผ่านบัตรเครดิตที่มากเกินไปอาจมีความเสี่ยงต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ การออม และการลงทุนของประเทศ รวมถึงปัญหาเงินเฟ้อ เพราะธุรกิจบัตรเครดิตเข้ามามีบทบาทในภาคเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง โดยระมัดระวังไม่ให้นี้บัตรเครดิตมีการขยายตัวในอัตราที่เร็วเกินควร

3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาถึงผลกระทบจากการใช้บัตรเครดิตที่มีต่อตัวแปรทางเศรษฐกิจอื่นๆ ที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต ได้แก่ การออมและหนี้สินของครัวเรือน รวมถึงหนี้สินค้างที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อภาวะการออมและการลงทุนเพื่อพัฒนาประเทศในอนาคต

3.2.2 ควรศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่ใช้ในการศึกษาผลกระทบที่มีต่อการบริโภคภาคเอกชน โดยให้ครอบคลุมทุกตัวแปรทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้อง เช่น อัตราภาษี อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก หรือราคาน้ำมัน เป็นต้น รวมถึงตัวแปรทางสังคม เช่น จำนวนประชากร อัตราการว่างงาน รวมถึงอัตราการการพึ่งพิง เป็นต้น

บรรณานุกรม



บรรณานุกรม

1. หนังสือ

- กัลยา วานิชย์บัญชา (2550) *การวิเคราะห์สถิติ: สถิติสำหรับการบริหารและวิจัย* พิมพ์ครั้งที่ 9 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ชลีย์พร อมรวัฒนา (2538) *เศรษฐศาสตร์มหภาค* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เทอดศักดิ์ ศรีสุรพล, วิจักขณ์ ศิริเสร์ และมงคล ลีลาธรรม (2546) *เศรษฐศาสตร์มหภาค 1* พิมพ์ครั้งที่ 10 กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
- ธนาคารแห่งประเทศไทย (2545) *ทำเนียบบัตรเครดิต* กรุงเทพมหานคร ธนาคารแห่งประเทศไทย
- บุญคง หันจางสิทธิ์ (2544) *เศรษฐศาสตร์มหภาค* กรุงเทพมหานคร โอ เอส พริ้นติ้งเฮาส์
- ประพันธ์ เสวตนันท์ (2545) *เศรษฐศาสตร์มหภาค* พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ประพันธ์ เสวตนันท์ (2547) *เศรษฐศาสตร์มหภาค* พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ประเจ็ด สินทรัพย์ (2527) *เศรษฐศาสตร์มหภาคเบื้องต้น* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- พงศ์จิรา สินพยัคฆ์ (2527) *เศรษฐกิจในชีวิตประจำวัน* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์พิทักษ์อักษร
- รัตนา สายคณิต (2541) *หลักเศรษฐศาสตร์มหภาค* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- รัตนา สายคณิต (2543) *เศรษฐศาสตร์เพื่อการจัดการ* พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- รัตนา สายคณิต (2544) *เครื่องชี้วัดสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจมหภาค* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วันรักษ์ มิ่งมณีนาถิน (2545) *หลักเศรษฐศาสตร์มหภาค* พิมพ์ครั้งที่ 12 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- วเรศ อุปปาดิก (2537) *เศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร* พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

- สมรักษ์ รักษาทรัพย์ และจรี ตาปนานนท์ (2540) *เศรษฐศาสตร์มหภาค 2* กรุงเทพมหานคร
แสงจันทร์การพิมพ์
- สุขใจ น้ำผุด (2545) *กลยุทธ์การบริหารเงิน การเงินบุคคล* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์
- สุรเชษฐ์ ชีวินิจ (2541) *โคงสะบัด โคงสะบัดร* กรุงเทพมหานคร บริษัท ไวท์เอเลเฟ้นท์ ทราเวล
เอเยนซี่ จำกัด
- อมรทิพย์ แท้เที่ยงธรรม (2547) *เศรษฐศาสตร์มหภาค พิมพ์ครั้งที่ 3* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Eaker, Mark R. & Yawitz, Jess B. (1984). *Macroeconomics*. New Jersey: Prentice-Hall.

Froyen, Richard T. (1999). *Macroeconomics: Theories and Policies*. 6th ed. New Jersey: Prentice-Hall.

2. วิทยานิพนธ์ ปรียญวิทยานิพนธ์

- ขนิษฐา แดงกนิษฐ์ (2548) “ผลกระทบของมาตรการภาษีสรรพากรต่อการบริโภคภาคเอกชน”
วิทยานิพนธ์ปรียญเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ชชภัค จิรวัชรพล (2550) “ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคภาคเอกชนใน
ประเทศไทย” สารนิพนธ์ปรียญเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การ
จัดการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- จินตนา มั่นคงพูนสวัสดิ์ (2544) “สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์กับการลงทุนและการบริโภค”
วิทยานิพนธ์ปรียญเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- จินตนา หาเรือน โภค (2549) “ผลกระทบของมูลค่าการใช้บัตรเครดิตต่อการออมและหนี้สินภาค
ครัวเรือน” วิทยานิพนธ์ปรียญเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ชลิดา เจริญรัตน์ (2548) “ผลกระทบจากการใช้บัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ต่อความต้องการถือเงินสด”
วิทยานิพนธ์ปรียญเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

- ชาคร ประพรหม (2549) “ผลของสินเชื่อการบริโภคส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์ต่อการใช้จ่ายในการบริโภคภาคเอกชน” วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ฐิติพงษ์ เนตรรุ่งวัฒนา (2534) “ผลกระทบของการมีบัตรเครดิตต่อพฤติกรรมการบริโภค” วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- ธวัชชัย ทิพย์สุน (2548) “ทัศนคติและพฤติกรรมการใช้บัตรของผู้ใช้บริการบัตรเครดิตธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) ในเขตจังหวัดชลบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
- นันทพร ทัดตะศิริ (2549) “คุณลักษณะของบัตรเครดิตที่พึงประสงค์ตามทัศนคติของผู้ถือบัตรเครดิต และพฤติกรรมการใช้และพฤติกรรมชำระหนี้บัตรเครดิตของผู้ถือบัตรเครดิตในกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- พัฒนพงษ์ ลีวงศ์พันธ์ (2547) “ผลกระทบของนวัตกรรมทางการเงินที่มีต่ออุปสงค์ของเงิน” วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์
- วิภาวดี เต้าสุวรรณ (2549) “ผลกระทบของการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตต่อผลิตภัณฑ์ประชาชาติ” วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์
- หทัยชนก สวัสดิ์ (2549) “ผลกระทบของค่าใช้จ่ายด้านการลงทุนภาครัฐต่อการบริโภคภาคเอกชนในประเทศไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- อรอนงค์ ช่วยท่าพญา (2549) “ผลกระทบจากการใช้บริการบัตรเครดิตจากธนาคารพาณิชย์ที่มีต่อความต้องการถือเงิน” วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง

3. สารสนเทศออนไลน์จากอินเทอร์เน็ต

ธนาคารแห่งประเทศไทย (2551) สถาบันการเงิน มุมประชาชน รอบรู้บริการทางการเงิน ข้อควรพิจารณาในการเลือกถือบัตรเครดิต สารระสังเขป ออนไลน์ สืบค้นวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2554 จาก <http://www.bot.or.th/Thai/FinancialInstitutions/PopularConner/FIservice/Pages/CrCard.aspx>

ธนาคารแห่งประเทศไทย (2554) สถิติสถาบันการเงิน: ธนาคารพาณิชย์ (ทั้งหมด) สารระสังเขป ออนไลน์ สืบค้นวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2554 จาก <http://www.bot.or.th/Thai/Statistics/FinancialInstitutions/CommercialBank/Pages/index.aspx>

ธนาคารแห่งประเทศไทย (2554) อัตราดอกเบี้ยตลาดเงิน สารระสังเขป ออนไลน์ สืบค้นวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2554 จาก <http://www.bot.or.th/Thai/Statistics/FinancialMarkets/InterestRate/Pages/StatInterestRate.aspx>

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย (2549) พฤติกรรมการใช้บัตรเครดิตในภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว กระแสทรรศน์ฉบับ 1899 สารระสังเขป ออนไลน์ สืบค้นวันที่ 23 เมษายน 2554 จาก http://www.kasikornbank.com/portal/site/KResearch/rsh_d/?id=6856&cid=12

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย (2551) ธุรกิจบัตรเครดิต: ผู้บริโภคปรับตัวใช้จ่ายตามภาวะเศรษฐกิจ สารระสังเขป ออนไลน์ สืบค้นวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2554 จาก http://www.kasikornbank.com/portal/site/KResearch/rsh_d/?id=14335&cid=12

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2554) ข้อมูลเศรษฐกิจและสังคม: ข้อมูลเศรษฐกิจมหภาค สารระสังเขป ออนไลน์ สืบค้นวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2554 จาก <http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=189>

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายฐานันตร์ ฝากฟ้าดิน
วัน เดือน ปีเกิด	7 สิงหาคม 2522
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
ประวัติการศึกษา	วิทยาศาสตรบัณฑิต(คณิตศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
สถานที่ทำงาน	บมจ.ธนาคารกรุงศรีอยุธยา
ตำแหน่ง	เจ้าหน้าที่สนับสนุนธุรกิจ





ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ



ภาคผนวก ก

ข้อมูลสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ข้อมูลสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ตารางที่ ก.1 ข้อมูลสถิติที่ใช้ในการวิจัย ในช่วงปี พ.ศ.2542-2553

ปี	รายจ่ายเพื่อ การบริโภคภาคเอกชน ^{1/} (ล้านบาท)	มูลค่าการใช้จ่ายผ่าน บัตรเครดิต ^{2/3/} (ล้านบาท)	รายได้ประชาชาติ ต่อคน ^{1/} (บาท)
2542			
Q1	628,069	39,541.02	18,767.04
Q2	634,191	28,889.47	17,942.36
Q3	650,082	29,507.61	18,644.48
Q4	682,771	34,120.63	19,679.76
2543			
Q1	678,211	35,583.01	19,897.30
Q2	686,516	32,650.84	19,230.42
Q3	685,863	34,379.71	19,588.16
Q4	712,335	42,906.11	20,836.99
2544			
Q1	725,574	46,407.95	20,617.87
Q2	742,639	44,971.44	20,176.68
Q3	727,611	47,300.61	20,383.00
Q4	745,188	54,109.48	21,208.92
2545			
Q1	756,471	60,271.07	21,578.26
Q2	784,779	55,613.17	21,101.65
Q3	772,628	58,760.80	21,401.26
Q4	806,101	94,091.34	22,712.50
2546			
Q1	827,280	101,329.04	23,330.80
Q2	850,285	95,843.56	22,582.73
Q3	837,337	104,389.51	23,111.62
Q4	870,700	118,170.01	24,782.21

ตารางที่ ก.1 (ต่อ)

ปี	รายจ่ายเพื่อ การบริโภคภาคเอกชน ^{1/} (ล้านบาท)	มูลค่าการใช้จ่ายผ่าน บัตรเครดิต ^{2/3/} (ล้านบาท)	รายได้ประชาชาติ ต่อคน ^{1/} (บาท)
2547			
Q1	904,446	122,157.60	25,555.78
Q2	936,819	128,198.45	25,302.93
Q3	917,834	130,670.92	25,917.23
Q4	952,187	154,940.35	27,943.68
2548			
Q1	973,352	141,683.52	27,491.67
Q2	1,019,400	148,515.11	27,104.50
Q3	1,015,697	157,840.57	28,526.35
Q4	1,051,965	177,543.86	30,509.21
2549			
Q1	1,073,961	184,425.13	31,018.47
Q2	1,116,243	179,792.79	30,244.19
Q3	1,077,254	185,703.39	30,969.77
Q4	1,111,612	205,354.56	32,627.31
2550			
Q1	1,118,663	208,926.88	33,255.13
Q2	1,151,344	199,347.94	32,479.95
Q3	1,116,932	202,542.60	33,434.95
Q4	1,168,260	229,663.17	36,064.71
2551			
Q1	1,219,197	237,133.78	36,020.61
Q2	1,274,260	222,471.61	36,019.35
Q3	1,253,171	226,671.02	36,368.30
Q4	1,252,977	234,718.03	34,839.32

ตารางที่ ก.1 (ต่อ)

ปี	รายจ่ายเพื่อ การบริโภคภาคเอกชน ^{1/} (ล้านบาท)	มูลค่าการใช้จ่ายผ่าน บัตรเครดิต ^{2/3/} (ล้านบาท)	รายได้ประชาชนชาติต่อ คน ^{1/} (บาท)
2552 _p			
Q1	1,201,794	225,031.97	34,623.02
Q2	1,247,660	216,002.64	34,566.66
Q3	1,236,661	227,950.62	35,360.73
Q4	1,307,187	267,256.10	37,768.99
2553 _{p1}			
Q1	1,300,773	258,018.70	40,076.44
Q2	1,382,426	235,606.70	38,688.92
Q3 _r	1,348,113	252,461.09	38,980.04
Q4	1,397,044	305,263.76	40,410.30

ที่มา: 1/ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554

2/ ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2554

3/ จากการคำนวณ เนื่องจากตั้งแต่ปี พ.ศ.2548 ธนาคารแห่งประเทศไทยเปลี่ยนความถี่ในการรายงานจากรายไตรมาส เป็นรายเดือน

ภาคผนวก ข

ผลการคำนวณค่าสมการถดถอย



ผลการคำนวณค่าสมการถดถอย

Regression

Descriptive Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
PCE	4.99E5	68543.280	48
EXC	6.96783E2	354.512249	48
NI	1.4839E4	2220.28535	48
MD	7.92E6	1685299.456	48
INF	2.3083	2.15029	48
MRR	7.6462	1.09735	48

Correlations

		PCE	EXC	NI	MD	INF	MRR
Pearson Correlation	PCE	1.000	.984	.971	.924	.445	-.592
	EXC	.984	1.000	.985	.937	.409	-.538
	NI	.971	.985	1.000	.928	.446	-.510
	MD	.924	.937	.928	1.000	.248	-.443
	INF	.445	.409	.446	.248	1.000	-.152
	MRR	-.592	-.538	-.510	-.443	-.152	1.000
Sig. (1-tailed)	PCE	.	.000	.000	.000	.001	.000
	EXC	.000	.	.000	.000	.002	.000
	NI	.000	.000	.	.000	.001	.000
	MD	.000	.000	.000	.	.044	.001
	INF	.001	.002	.001	.044	.	.151
	MRR	.000	.000	.000	.001	.151	.
N	PCE	48	48	48	48	48	48
	EXC	48	48	48	48	48	48
	NI	48	48	48	48	48	48
	MD	48	48	48	48	48	48
	INF	48	48	48	48	48	48
	MRR	48	48	48	48	48	48

Model Summary^e

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
1	.984 ^a	.968	.967	12486.702	
2	.986 ^b	.973	.972	11511.187	
3	.988 ^c	.976	.974	10991.524	
4	.989 ^d	.979	.977	10467.668	2.163

a. Predictors: (Constant), EXC

b. Predictors: (Constant), EXC, MRR

c. Predictors: (Constant), EXC, MRR, INF

d. Predictors: (Constant), EXC, MRR, INF, MD

e. Dependent Variable: PCE

ANOVA^e

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	2.136E11	1	2.136E11	1.370E3	.000 ^a
	Residual	7.172E9	46	1.559E8		
	Total	2.208E11	47			
2	Regression	2.149E11	2	1.074E11	810.716	.000 ^b
	Residual	5.963E9	45	1.325E8		
	Total	2.208E11	47			
3	Regression	2.155E11	3	7.183E10	594.576	.000 ^c
	Residual	5.316E9	44	1.208E8		
	Total	2.208E11	47			
4	Regression	2.161E11	4	5.403E10	493.061	.000 ^d
	Residual	4.712E9	43	1.096E8		
	Total	2.208E11	47			

a. Predictors: (Constant), EXC

b. Predictors: (Constant), EXC, MRR

c. Predictors: (Constant), EXC, MRR, INF

d. Predictors: (Constant), EXC, MRR, INF, MD

e. Dependent Variable: PCE

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	366378.069	4007.944		91.413	.000
	EXC	190.179	5.138	.984	37.017	.000
2	(Constant)	414671.274	16406.890		25.274	.000
	EXC	181.048	5.619	.936	32.223	.000
	MRR	-5483.785	1815.177	-.088	-3.021	.004
3	(Constant)	416705.576	15690.856		26.557	.000
	EXC	175.749	5.833	.909	30.129	.000
	MRR	-5839.966	1740.052	-.093	-3.356	.002
	INF	1898.111	820.192	.060	2.314	.025
4	(Constant)	392163.339	18235.283		21.506	.000
	EXC	140.587	15.971	.727	8.803	.000
	MRR	-6929.189	1720.816	-.111	-4.027	.000
	INF	2825.782	875.320	.089	3.228	.002
	MD	.007	.003	.171	2.348	.024

a. Dependent Variable: PCE

Excluded Variables^e

Model		Beta In	t	Sig.	Partial Correlation	Collinearity Statistics
						Tolerance
1	NI	.063 ^a	.404	.688	.060	.030
	MD	.019 ^a	.243	.809	.036	.122
	INF	.052 ^a	1.828	.074	.263	.833
	MRR	-.088 ^a	-3.021	.004	-.411	.711
2	NI	.123 ^b	.854	.398	.128	.029
	MD	.065 ^b	.906	.370	.135	.117
	INF	.060 ^b	2.314	.025	.329	.826
3	NI	.041 ^c	.284	.778	.043	.027
	MD	.171 ^c	2.348	.024	.337	.093
4	NI	-.026 ^d	-.187	.853	-.029	.026

a. Predictors in the Model: (Constant), EXC

b. Predictors in the Model: (Constant), EXC, MRR

c. Predictors in the Model: (Constant), EXC, MRR, INF

d. Predictors in the Model: (Constant), EXC, MRR, INF, MD

e. Dependent Variable: PCE

Residuals Statistics^a

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	3.85E5	6.23E5	4.99E5	67808.071	48
Residual	-2.166E4	2.052E4	.000	10012.332	48
Std. Predicted Value	-1.686	1.827	.000	1.000	48
Std. Residual	-2.069	1.960	.000	.957	48

a. Dependent Variable: PCE